

**Roczne sprawozdanie
z działalności**

Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

**Organizatora Rodzinnej
Pieczy Zastępczej**

Warsztatów Terapii Zajęciowej

Środowiskowych Domów Samopomocy

**Powiatowego Programu Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie**

w Powiecie Warszawskim Zachodnim

za 2019 rok

Spis treści:

Wstęp	3
I. PIECZA ZASTĘPCZA W POWIECIE WARSZAWSKIM ZACHODNIM	5
1. Pomoc rodzinie i dzieciom pozbawionym opieki	
2. Działania podejmowane na rzecz powrotu dzieci do rodzin biologicznych	
3. Szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze i dla istniejących rodzin zastępczych	
4. Warsztaty umiejętności wychowawczych „Szkola dla rodziców i wychowawców”	
5. Potrzeby w zakresie pieczy zastępczej na 2020 rok	
6. Poradnictwo rodzinne	
7. Świadczenia dla rodzin zastępczych	
8. Porozumienia	
9. Usamodzielnienia wychowanków	
10. Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej oraz alimentacja na jego rzecz	
11. Placówki wsparcia dziennego	
II. POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO NA LATA 2014-2020	42
III. POMOC SPOŁECZNA	45
1. Zadania związane z prowadzeniem i kierowaniem do domów pomocy społecznej	
2. Prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi	
3. Mieszkanie chronione	
4. Pomoc cudzoziemcom	
5. Pomoc repatriantom	
IV. ZADANIA WNIKAJĄCE Z USTAWY O REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ ORAZ ZATRUDNIANIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	60
1. Dofinansowania ze środków PFRON	
2. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	
V. PILOTAŻOWY PROGRAM „AKTYWNY SAMORZĄD”	70
VI. „PROGRAM WYRÓWNYWANIA RÓŻNIC MIĘDZY REGIONAMI III” OBSZAR D - LIKWIDACJA BARIER TRANSPORTOWYCH	72
VII. POZYSKANE ŚRODKI FINANSOWE	73
IX. WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ	76
X. DZIAŁANIA DODATKOWE	76
XI. PODZIĘKOWANIA ZA WSPÓŁPRACĘ	77

WSTĘP

Na podstawie art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2019, poz. 1507 z późn. zm.) dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim składa Radzie Powiatu corocznie sprawozdanie z działalności Centrum oraz przedstawia wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

Na podstawie artykułu 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2019, poz. 1111 z późn. zm.), Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej przedstawia Staroście i Radzie Powiatu w Powiecie Warszawskim Zachodnim corocznie sprawozdanie z efektów pracy.

Na podstawie artykułu 182 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim składa Zarządowi Powiatu Warszawskiego Zachodniego corocznie sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz przedstawia zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim zostało utworzone na mocy Uchwały Nr IV/21/99 Rady Powiatu Warszawskiego Zachodniego z dnia 22 stycznia 1999 roku. Realizuje zadania pomocy społecznej wynikające z:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2019, poz. 1507 z późn.zm.),
- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2019, poz. 1111 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2018, poz. 511 z późn.zm),
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2015, poz. 1390 z późn.zm.),
- Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 2018, poz. 1878 ze zm.),
- Ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. 2019, poz. 942).

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie to samodzielna jednostka organizacyjno-budżetowa, bezpośrednio podporządkowana Zarządowi Powiatu.

W 2019 roku w PCPR zatrudnionych było **27 pracowników** (stan na 31.12.2019r.)

Do podstawowych obowiązków Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie należy realizacja zadań powiatu z zakresu:

- opracowywania i realizacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych,
- opracowywania Powiatowego Programu Pieczy Zastępczej,
- prowadzenia specjalistycznego poradnictwa,
- organizowania opieki w rodzinach zastępczych, udzielania pomocy finansowej na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci,

- zapewnienia opieki i wychowania dzieciom i młodzieży całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodzicielskiej,
- pokrywania kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i w rodzinach zastępczych,
- udzielania wsparcia pomocnego w usamodzielnieniu się osobom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, domy dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze, schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze,
- integracji środowiskowej dla osób mających trudności w przystosowaniu się do życia,
- pomocy osobom posiadającym status uchodźcy lub ochrony uzupełniającej,
- prowadzenia i rozwoju infrastruktury domów pomocy społecznej oraz umieszczanie w nich skierowanych osób,
- prowadzenia mieszkań chronionych oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży,
- prowadzenia ośrodków interwencji kryzysowej,
- szkolenia i doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej z terenu powiatu,
- doradztwa metodycznego dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu,
- terminowej i rzetelnej realizacji sprawozdawczości,
- sporządzania oceny zasobów pomocy społecznej,
- kierowania wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami,
- opracowywania i realizacji powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
- opracowywania planów zadań i przekazywanie informacji z prowadzonej działalności na potrzeby samorządu województwa,
- dofinansowania: uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, imprez sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystyki osób niepełnosprawnych, zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych, działań mających na celu likwidację barier architektonicznych i technicznych, rehabilitacji dzieci i młodzieży, kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej,
- realizacji uchwał podjętych przez Radę Powiatu, Zarząd Powiatu w sprawach związanych z działalnością Centrum,
- współpracy z organizacjami rządowymi i pozarządowymi, stowarzyszeniami i fundacjami,
- podejmowania doraźnych działań wynikających z aktualnych potrzeb mieszkańców, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych,
- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
- zapewnienia mieszkańcom powiatu bieżących informacji dotyczących działalności Centrum, praw i przywilejów należnych osobom objętym jego działalnością.

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w terminie 08 – 11 lipca 2019 roku miała miejsce kontrola Wojewody Mazowieckiego. Przedmiotem kontroli było prowadzenie postępowań w zakresie świadczenia w ramach realizacji *Programu*

Dobry Start. Kontrolą został objęty okres od 01 czerwca 2018 roku do dnia kontroli, w związku z rozpoczęciem roku szkolnego 2018/2019. Realizację kontrolowanego zadania oceniono w całości pozytywnie pomimo uchybień. Zastosowano się do zaleceń.

W dniach 14 maja 2019 roku oraz 31 maja 2019 roku w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie miał miejsce audyt wewnętrzny przeprowadzony przez Starostwo Powiatu Warszawskiego Zachodniego. Celem audytu było w szczególności sprawdzenie wdrożonej dokumentacji w zakresie bezpieczeństwa informacji, w tym danych osobowych. W sprawozdaniu z audytu wewnętrznego, audytorzy stwierdzili, że w wystarczającym stopniu funkcjonuje adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza w badanym obszarze.

W ramach nadzoru, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim sprawdza możliwości rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka w zakresie BHP. Warunki oferowane dzieciom w zawodowych rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka oceniono jako pozytywne.

I. Piecza zastępcza w Powiecie Warszawskim Zachodnim

1. Pomoc rodzinie i dzieciom pozbawionym opieki

W systemie pieczy zastępczej wyróżnia się pieczę zastępczą instytucjonalną i rodzinną.

Rodzinna piecza zastępcza jest realizowana w dwóch formach, tj.:

- Rodzina zastępcza;
- Rodzinny dom dziecka.

Wyróżnia się trzy typy rodzin zastępczych:

- **Rodzina zastępcza spokrewniona** – tworzona jest przez wstępnych lub rodzeństwo dziecka, przysługują jej świadczenia finansowe na utrzymanie dziecka;
- **Rodzina zastępcza niezawodowa** – tworzona jest przez osoby, które nie są wstępnymi lub rodzeństwem dziecka, przysługują jej świadczenia pieniężne na pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego w niej dziecka, w rodzinie zastępczej niezawodowej umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa);
- **Rodzina zastępcza zawodowa** – tworzona jest przez osoby, które nie są wstępnymi lub rodzeństwem dziecka, oprócz świadczenia pieniężnego na pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego w niej dziecka otrzymuje także wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji rodziny zastępczej, w rodzinie tej umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa). Rodzina zastępcza zawodowa może działać również jako:
 - **rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego** – przyjmuje dziecko na podstawie orzeczenia sądu, w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców dziecka lub innej osoby, w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie;
 - **rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna** – umieszcza się w niej w szczególności dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie art. 6 pkt 9 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w

sprawach nieletnich (Dz. U. z 2018 r. poz. 969 z późn. zm.) oraz małoletnie matki z dziećmi.

Obok rodziny zastępczej drugą formą rodzinnej pieczy zastępczej jest **rodzinny dom dziecka**. Tworzą go małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim. W tym samym czasie może w nim przebywać nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa).

Pieczka zastępcza instytucjonalna realizowana jest w ramach placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych oraz interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych. Ze względu na specyfikę, wyróżnia się następujące rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych:

- typu socjalizacyjnego;
- typu interwencyjnego;
- typu specjalistyczno–terapeutycznego;
- typu rodzinnego.

Tabela 1. Liczba rodzin zastępczych i dzieci umieszczonych w tych rodzinach w latach 2017-2019 (narastająco)

Lp.	Rodziny zastępcze	2017r.	2018r.	2019r.
1.	Liczba rodzin zastępczych	132	127	129
2.	Liczba dzieci przebywających w rodzinie zastępczej	195	201	195

Źródło: opracowanie własne

Powyższa tabela obrazuje niewielki wzrost liczby rodzin zastępczych oraz zbliżoną do siebie liczbę dzieci przebywających w już istniejących rodzinach zastępczych w PWZ na przestrzeni ostatnich trzech lat.

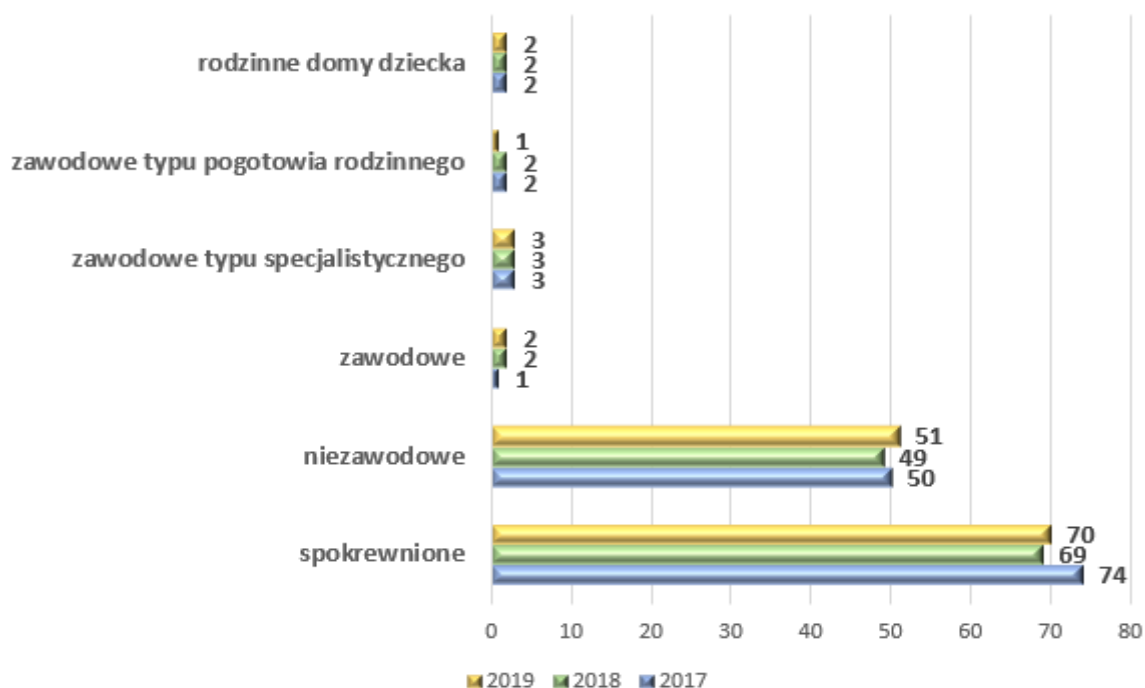
Tabela 2. Liczba rodzin zastępczych w latach 2017-2019 (narastająco)

Lp.	Rodziny zastępcze	2017r.	2018r.	2019r.
1.	Spokrewnione	74	69	70
2.	Niezawodowe	50	49	51
3.	Zawodowe	1	2	2
4.	Zawodowe typu specjalistycznego	3	3	3
5.	Zawodowe typu pogotowia rodzinnego	2	2	1
6.	Rodzinne domy dziecka	2	2	2

Źródło: opracowanie własne

Graficzny sposób przedstawienia danych z tabeli 2 obrazuje wykres 1:

Wykres 1. Liczba rodzin zastępczych w latach 2017-2019 (narastająco)

Źródło: opracowanie własne

Z wykresu wynika, że najwięcej rodzin na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego jest rodzin spokrewnionych. W 2019r. w porównaniu z latami poprzednimi, wzrosła liczba niezawodowych oraz spokrewnionych. Stan rodzinnych domów dziecka w dalszym ciągu jest taki sam. Spadła natomiast liczba rodzin zastępczych zawodowych typu pogotowia rodzinnego.

W 2017 roku na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego funkcjonowały **132** rodziny zastępcze w których przebywało 195 dzieci;

- w 74 rodzinach **spokrewnionych** wychowywało się 94 dzieci;
- w 50 rodzinach **niezawodowych** wychowywało się 64 dzieci;
- w 1 rodzinie zastępczej **zawodowej** wychowywało się 4 dzieci;
- w 3 rodzinach zastępczych zawodowych typu **specjalistycznego** wychowywało się 6 dzieci;
- w 2 rodzinach zastępczych zawodowych typu **pogotowia rodzinnego** wychowywało się 8 dzieci;
- w 2 **rodzinnych domach dziecka** wychowywało się 19 dzieci.

W 2018 roku na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego funkcjonowało **127** rodzin zastępczych w których przebywało 201 dzieci;

- w 69 rodzinach **spokrewnionych** wychowywało się 84 dzieci;
- w 49 rodzinach **niezawodowych** wychowywało się 70 dzieci;
- w 2 rodzinach zastępczych **zawodowych** wychowywało się 13 dzieci;
- w 3 rodzinach zastępczych zawodowych typu **specjalistycznego** wychowywała się 5 dzieci;
- w 2 rodzinach zastępczych zawodowych typu **pogotowia rodzinnego** wychowywała się 8 dzieci;
- w 2 **rodzinnych domach dziecka** wychowywało się 21 dzieci.

W 2019 roku na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego funkcjonowały **129** rodziny zastępcze w których przebywało 195 dzieci;

- w 70 rodzinach **spokrewnionych** wychowywało się 84 dzieci;
- w 51 rodzinach **niezawodowych** wychowywało się 70 dzieci;
- w 2 rodzinach zastępczych **zawodowych** wychowywało się 8 dzieci;
- w 3 rodzinach zastępczych zawodowych typu **specjalistycznego** wychowywała się 4 dzieci;
- w 1 rodzinie zastępczej zawodowej typu **pogotowie rodzinne** wychowywało się 6 dzieci;
- w 2 **rodzinnych domach dziecka** wychowywało się 23 dzieci.

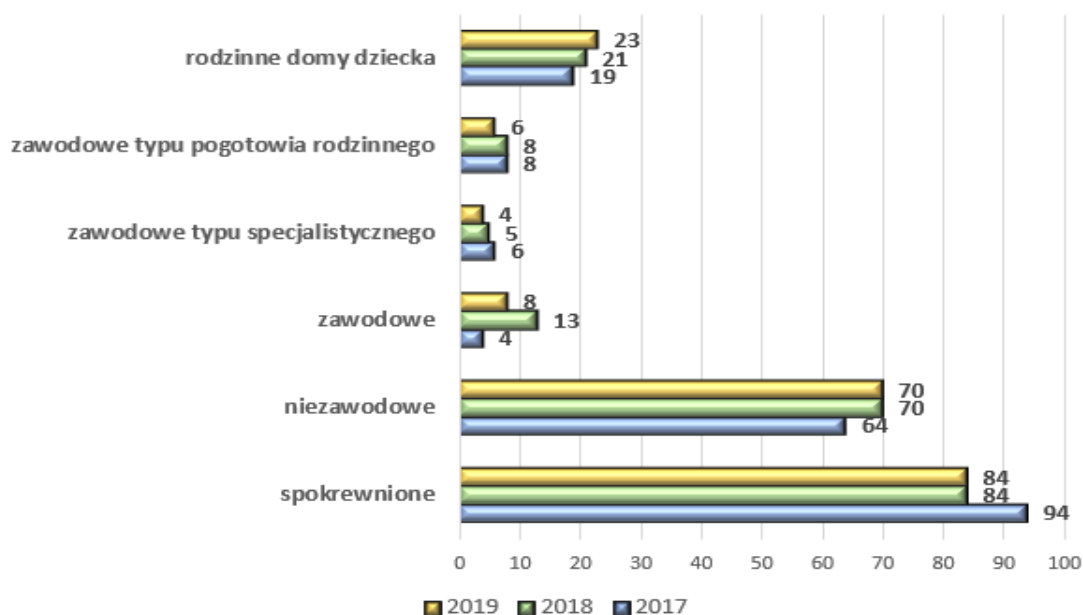
Tabela 3. Liczba dzieci w latach 2017-2019 (narastająco)

Lp.	Liczba dzieci w rodzinach:	2017r.	2018r.	2019r.
1.	Spokrewnionych	94	84	84
2.	Niezawodowych	64	70	70
3.	Zawodowych	4	13	8
4.	Zawodowych typu specjalistycznego	6	5	4
5.	Zawodowych typu pogotowia rodzinnego	8	8	6
6.	Rodzinnych domach dziecka	19	21	23

Źródło: opracowanie własne

Graficzny sposób przedstawienia danych z tabeli 3 obrazuje wykres 2:

Wykres 2. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych w latach 2017-2019 (narastająco)

Źródło: opracowanie własne

Powyższy wykres pokazuje liczbę dzieci w poszczególnych rodzinach zastępczych. Analogicznie do wykresu 1 najwięcej dzieci przebywa w rodzinach zastępczych spokrewnionych, liczba dzieci utrzymuje się na poziomie 2018 roku. Coraz więcej dzieci umieszczanych jest w rodzinach zastępczych niezawodowych oraz rodzinnych domach dziecka. W porównaniu z poprzednimi latami mniej jest dzieci w zawodowych rodzinach zastępczych typu pogotowia rodzinnego oraz typu specjalistycznego. W porównaniu z 2018r. w 2019r. w rodzinach zawodowych przebywa mniej dzieci.

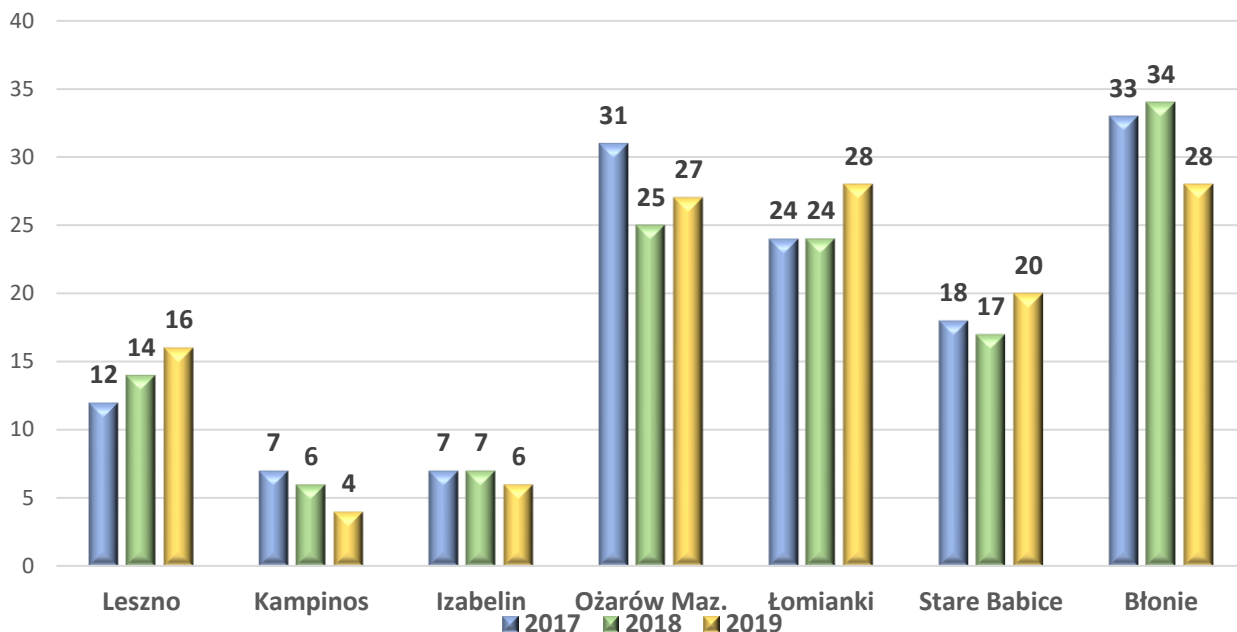
Rodziny zastępcze zamieszkałe w poszczególnych gminach powiatu ilustruje poniższa tabela i wykres.

Tabela 4. Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie PWZ z podziałem na gminy

Gmina	Stan na:			Narastająco		
	31.12.2017r.	31.12.2018r.	31.12.2019r.	2017r.	2018r.	2019r.
Błonie	29	28	27	33	34	28
Ożarów Maz.	24	18	23	31	25	27
Łomianki	23	25	20	24	24	28
Stare Babice	16	15	14	18	17	20
Izabelin	6	7	5	7	7	6
Leszno	8	12	15	12	14	16
Kampinos	4	4	4	7	6	4
Razem	110	109	108	132	127	129

Źródło: opracowanie własne

Wykres 3. Liczba rodzin zastępczych w poszczególnych Gminach w ciągu całego roku 2017, 2018, 2019r. (narastająco)

Źródło: opracowanie własne

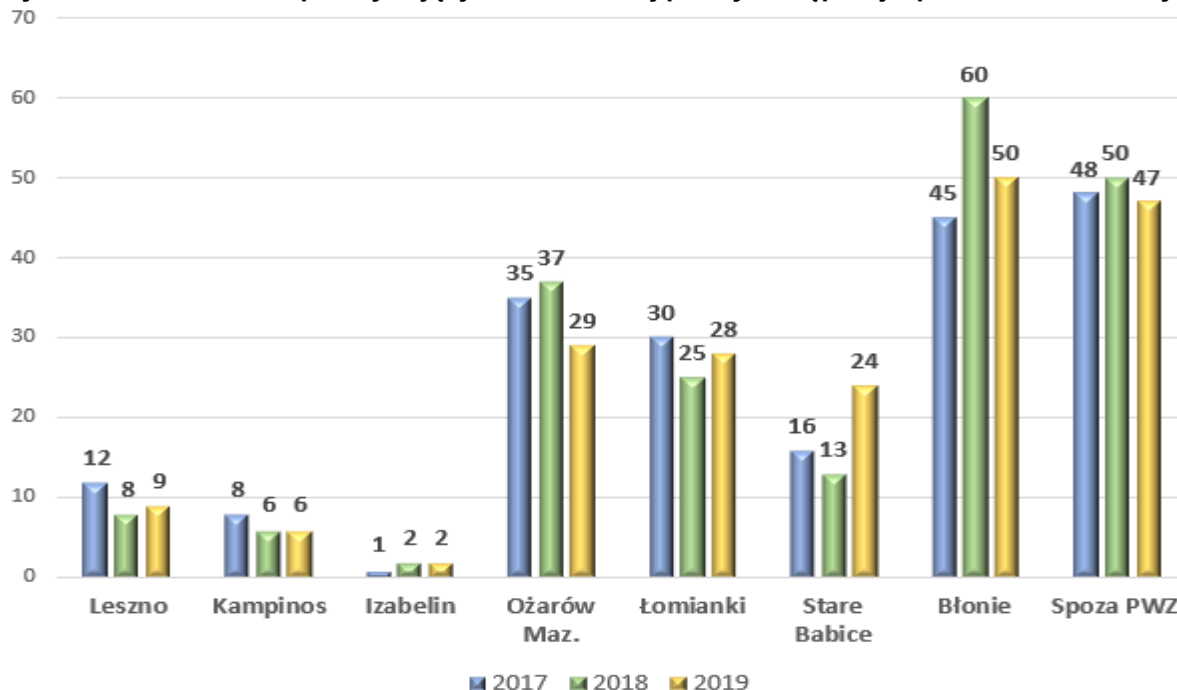
Powyższy wykres przedstawia liczbę rodzin zastępczych w poszczególnych gminach w ciągu 3 ostatnich lat (2017-2019r.). W Gminie Leszno, Stare Babice oraz Łomianki możemy zaobserwować wzrost, jeśli chodzi o rodziny zastępcze na tym terenie. W Gminie Kampinos, Izabelin, Ożarów Mazowiecki oraz Błonie możemy zaobserwować spadek liczby rodzin zastępczych.

Tabela 5. Liczba dzieci z terenu PWZ przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej z podziałem na Gminy

Gmina	2017r.	2018r.	2019r.
Leszno	12	8	9
Kampinos	8	6	6
Izabelin	1	2	2
Ożarów Mazowiecki	35	37	29
Łomianki	30	25	28
Stare Babice	16	13	24
Błonie	45	60	50
Spoza PWZ	48	50	47
Razem	195	201	195

Źródło: opracowanie własne

Wykres 4. Liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej z podziałem na Gminy

Źródło: opracowanie własne

Tabela 6. Liczba dzieci w pieczy zastępczej pochodzących z terenu PWZ (również w innych powiatach)

Lp.	Piecza zastępcza	Liczba dzieci skierowanych do pieczy zastępczej z terenu PWZ w:			Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej z terenu PWZ (w ciągu całego roku)		
		2017r.	2018r.	2019r.	2017r.	2018r.	2019r.
1.	Rodzinna	43	45	28	195	201	241
2.	Instytucjonalna	12	15	18	55	50	77
Razem		55	60	46	250	251	318

Źródło: opracowanie własne

W okresie 01.01 – 31.12.2019 roku **do instytucjonalnej pieczy zastępczej skierowano 18 dzieci** z terenu Powiatu Warszawskiego Zachodniego.

Dzieci z terenu Powiatu Warszawskiego Zachodniego przebywają w następujących placówkach:

- Powiatowy Zespół Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Gostyninie,
- Placówka Socjalizacyjna PANDA w Kozienicach,
- Domy dla dzieci w Otwocku,
- Dom Matki i Dziecka w Jasieńce Iłżeckim Dolnym,
- SOS Wioski dziecięce w Siedlcach,
- Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Białymstoku,
- Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 1 w Błoniu
- Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 2 w Dziekanowie Leśnym.

Na terenie Powiatu funkcjonuje jedna placówka opiekuńczo – wychowawcza typu rodzinnego - Rodzinny Dom Dziecka Nr 1 w Wiktorowie, w którym przebywa 7 dzieci.

2. Działania podejmowane na rzecz powrotu dzieci do rodzin biologicznych

Kilka razy w tygodniu, na terenie PCPR-u odbywają się spotkania dzieci z rodzin zastępczych z własnymi rodzicami, nadzorowane przez koordynatorów. Na przełomie lat zwiększa się liczba tych spotkań. Koordynatorzy wspierają rodziny biologiczne poprzez rozmowy i porady dotyczące podejmowania działań, które mogą przyczynić się do powrotu dziecka.

Od 2016 r. rodzice biologiczni mają możliwość uczestniczenia w Warsztatach umiejętności wychowawczych, a zarazem podniesienia własnych umiejętności rodzicielskich.

Tabela 7. Współpraca z rodzinami biologicznymi na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej

Podejmowane działanie	2017r.	2018r.	2019r.
Spotkania dziecka z rodziną biologiczną	153 spotkania	159 spotkań	238 spotkań
Wsparcie dla rodzin biologicznych (rozmowy)	51 osób	103 osoby	51 osób
Liczba rodziców biologicznych biorących udział w Warsztatach Umiejętności Wychowawczych	9 osób	12 osób	22 osoby

Źródło: opracowanie własne

W latach 2017 – 2019, 80 dzieci opuściło rodziny zastępcze. Najczęstszym powodem opuszczenia rodziny zastępczej był powrót do rodziny biologicznej. Na drugim miejscu było usamodzielnienie się wychowanka, a na trzecim - adopcja.

Tabela 8. Liczba dzieci, które opuściły rodziny zastępcze

Lp.	Powód opuszczenia rodziny zastępczej	Liczba dzieci opuszczających rodziny zastępcze w:			Razem
		2017r.	2018r.	2019r.	
1.	powrót do rodziny biologicznej	13	12	8	33
2.	adopcja	7	2	5	14
3.	usamodzielnienie	12	9	12	33
Razem		32	23	25	80

Źródło: opracowanie własne

3. Szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze i dla istniejących rodzin zastępczych

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie nieprzerwanie od 2000 do 2011 roku we współpracy z Ośrodkiem Rodzinnej Opieki Zastępczej „Towarzystwa Nasz Dom” w Warszawie organizowało szkolenia dla kandydatów na rodziców zastępczych, amerykańskim, licencjonowanym programem „PRIDE – opieka zastępcza/adopcja”.

Od 2012 roku w związku z wejściem w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej szkolenia prowadzi Organizator Pieczy Zastępczej.

Tabela 9. Szkolenia dla rodzin zastępczych z uwzględnieniem liczby przeszkolonych osób oraz dzieci umieszczonych w rodzinach przeszkolonych

Szkolenia	Liczba przeszkolonych osób		
	2017r.	2018r.	2019r.
Szkolenia PRIDE dla kandydatów na opiekunów zastępczych i istniejących	16	12	10
Szkolenia PRIDE dla spokrewnionych rodzin zastępczych	3	0	1
Razem	19	12	11

Źródło: opracowanie własne

Zrealizowane działania miały na celu podniesienie umiejętności i kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, rodzicielskich oraz poprawę funkcjonowania psychospołecznego, emocjonalnego opiekunów zastępczych. Rodziny już funkcjonujące miały okazję wzbogacić swoje kompetencje o profesjonalny warsztat umiejętności wychowawczych. W czasie warsztatów uczestnicy warsztatów PRIDE mieli okazję do nawiązania wzajemnych relacji, wymiany doświadczeń oraz otwarcia się na współpracę.

W analizowanym okresie szkolenie PRIDE ukończyło łącznie 11 osób.

4. Warsztaty umiejętności wychowawczych „Szkoła dla rodziców i wychowawców cz. I”

Szkoła dla Rodziców i Wychowawców to program spotkań dla każdego, kto szuka sposobu na nawiązanie głębszych i cieplejszych relacji z dziećmi lub wychowankami.

Jego głównym celem jest wspieranie rodziców i wychowawców w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi i młodzieżą. Nauka umiejętności lepszego porozumiewania się, refleksja nad własną postawą wychowawczą, wymiana doświadczeń, to małe kroki ku głębszej relacji, dającej zadowolenie, poczucie wzajemnej bliskości. To także nauka dialogu i kształtowanie więzi opartych na wzajemnym szacunku.

Tabela 10. Liczba osób uczestniczących w Warsztatach Umiejętności Wychowawczych

Uczestnicy WUW	Ilość osób		
	2017r.	2018r.	2019r.
Rodzice biologiczni (również dzieci przebywających w pieczy)	9	12	22
Rodziny zastępcze	26	19	4
Razem	35	31	26

Źródło: opracowanie własne

W ciągu trzech lat 43 rodziców biologicznych oraz 49 rodzin zastępczych skorzystało z możliwości podnoszenia swoich kwalifikacji rodzicielskich w ramach Szkoły dla Rodziców i Wychowawców.

Główne motto Szkoły dla Rodziców i Wychowawców brzmi: **Wychowywać to kochać i wymagać**. Program w dużej części bazuje na cyklu książek A. Faber i E. Mazlish pt. „Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały. Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły”, „Rodzeństwo bez rywalizacji. Jak pomóc własnym dzieciom żyć w zgodzie, żeby samemu żyć z godnością”, „Wyzwoleni rodzice, wyzwolone dzieci. Twoja droga do szczęśliwej rodziny”, „Jak mówić, żeby dzieci się uczyły w domu i w szkole”, „Jak mówić do nastolatków, żeby nas słuchały. Jak słuchać, żeby z nami rozmawiały”. **Szkoła dla Rodziców i Wychowawców** uczy nie tyle „metod”, co budowania relacji w duchu podmiotowości i dialogu.

Kolejnymi działaniami na rzecz rodzin zastępczych były grupy wsparcia, cykl spotkań w ramach Akademii Opiekuna Zastępczego tj szkolenia i superwizja.

Tabela 11. Współpraca/ szkolenia dla rodzin zastępczych

Rodzaj działania	Ilość szkolenia/osoby		
	2017r.	2018r.	2019r.
Szkolenia/Akademia OZ	5/19 osób	8/20 osób	3/12 osób
Grupy wsparcia	6/13 osób	6/10 osób	5/11 osób
Superwizja	0	0	34/20 osób
Razem	11/ 32 osoby	14/30 osób	42/43 osoby

Źródło: opracowanie własne

W 2019 roku spotkania w ramach Akademii dotyczyły:

- relacji z rodzicami i rodziną czyli współodpowiedzialność i granice,
- szkolenie dwudniowe programem Orginal Play – „Zapobieganie i rozwiązywanie problemów agresji i innych trudnych zachowań dzieci”,
- konferencja dotycząca pomoc rodzinom z problemami przemocy, prawa dziecka i funkcjonowania Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

Podczas spotkań grup wsparcia rodziny zastępcze poruszały ważne dla siebie tematy w obszarze wychowawczym, rozwojowym, współpracy z rodzicami biologicznymi oraz instytucjami. Dzięki wiedzy i podobnym doświadczeniom rodziny zastępcze były dla siebie pomocą i wsparciem w przeżywanych trudnościach.

Plan pracy na 2020 r. w zakresie zadań koordynatorów pieczy zastępczej:

1. Monitorowanie sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie gmin: Błonie, Leszno, Kampinos, Stare Babice, Ożarów Mazowiecki, Łomianki, Izabelin;
2. Prowadzenie zespołów oceny rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego;
3. Prowadzenie zespołów oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej;
4. Udzielanie wsparcia rodzinom zastępczym w miejscu ich zamieszkania i na terenie PCPR;
5. Przygotowywanie planów pomocy dziecku oraz sporządzanie tzw. bieżącej sytuacji opiekuńczo – wychowawczej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej;
6. Udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych w miejscu ich zamieszkania i na terenie PCPR;
7. Przygotowywanie indywidualnych planów usamodzielnienia z wychowankami pieczy zastępczej;
8. Udział w kontaktach rodziców biologicznych z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej na terenie PCPR;
9. Udzielanie wsparcia rodzinom biologicznym dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
10. Zapewnianie pomocy osobom potrzebującym, w tym udzielanie stosownego poradnictwa prawnego, pedagogicznego, psychologicznego, socjalnego, w celu pokonywania trudności życiowych i życiowego usamodzielnienia – konsultacje telefoniczne i osobiste;
11. Prowadzenie zespołów oceny sytuacji dzieci z uregulowaną sytuacją prawną z Ośrodkiem Adopcyjnym;
12. Udział w rozprawach sądowych w zakresie dotyczącym rodzin zastępczych;
13. Koordynowanie umieszczenia dzieci w instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej w tym przewożenie dzieci do placówek i rodzin zastępczych oraz podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci w rodzinach mieszkających na terenie powiatu;
14. Opiniowanie wniosków rodzin zastępczych w zakresie przyznania świadczeń jednorazowych z tytułu przyjęcia dziecka do rodziny oraz w związku z wystąpieniem wydarzeń losowych;
15. Współpraca ze środowiskiem lokalnym: sądami rejonowymi, szkołami, OPS, poradniami i in. w zakresie pomocy dziecku i rodzinie;
16. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną;

17. Przekazywanie do sądów rejestrów o osobach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej i prowadzących rodzinny dom dziecka;
18. Przekazywania do sądów opinii dotyczącej kandydatów na rodziny zastępczej oraz opinii dotyczących bieżącego funkcjonowania rodzin zastępczych;
19. Przygotowywanie sprawozdań z zakresu instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej;
20. Przygotowywanie dokumentacji i pism niezbędnych do zrealizowania w/w zadań;
21. Prowadzenie szkoleń PRIDE dla kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych oraz funkcjonujących rodzin zastępczych;
22. Prowadzenie Warsztatów Umiejętności Wychowawczych dla mieszkańców Powiatu w celu podniesienia kompetencji rodzicielskich;
23. Podnoszenie kwalifikacji oraz udział w szkoleniach, samokształcenie w zakresie wykonywanej pracy zawodowej.

5. Potrzeby w zakresie pieczy zastępczej na 2020 rok

1. Promowanie rodzicielstwa zastępczego na terenie powiatu warszawskiego zachodniego w celu pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze i rodziny pomocowe oraz promocję idei rodzicielstwa zastępczego wśród mieszkańców powiatu.
2. Zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach opieki zastępczej dla dzieci pozbawionych opieki rodziców oraz odpowiednich warunków, adekwatnych do potrzeb dzieci oraz możliwości finansowych powiatu w tym zagwarantowanie w budżecie powiatu środków finansowych na świadczenia dla rodzin zastępczych.
3. Utworzenie jednej rodziny zastępczej zawodowej i dwóch rodzinnych domów dziecka.
4. Wsparcie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, także pod względem finansowym.
5. Objęcie rodzin zastępczych opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.
6. Organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie, zachowanie i wzmocnienie kompetencji opiekuńczo - wychowawczych oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego osób pełniących funkcję opiekunów zastępczych, między innymi poprzez pomoc psychologiczną, pedagogiczną oraz prawną w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.
7. Organizowanie grupy wsparcia dla opiekunów zastępczych/usamodzielnianych.
8. Podwyższenie wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych.
9. Prowadzenie szkoleń PRIDE dla kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych oraz funkcjonujących rodzin zastępczych
10. Prowadzenie Warsztatów Umiejętności Wychowawczych dla mieszkańców Powiatu w celu podniesienia kompetencji rodzicielskich.
11. Podnoszenie kwalifikacji koordynatorów poprzez udział w szkoleniach oraz inne formy samokształcenia w zakresie wykonywanej pracy zawodowej.

6. Poradnictwo rodzinne

W ramach Zespołu Rodzinnej Pieczy Zastępczej funkcjonuje Zespół Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego, który wspiera swym działaniem osoby znajdujące się w trudnych sytuacjach życiowych i obejmuje 3 dyżury, w czasie których mieszkańcy Powiatu Warszawskiego Zachodniego mają dostęp do:

- informacji o obowiązujących prawach i obowiązkach;
- porad psychologicznych;
- wsparcia doradcy rodzinnego.

Klientami w/w specjalistów są rodziny zastępcze, pełnoletni wychowankowie rodzin, osoby usamodzielniane, rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz inne osoby potrzebujące wsparcia. Czasem są to spotkania cykliczne, udzielające systematycznego wsparcia. Wiele porad ma charakter jednorazowy.

Tabela 12. Wykaz porad w ramach poradnictwa specjalistycznego

Lp.	Rodzaj działania	Liczba porad w 2018r.	Liczba porad w 2019r.
1.	Porady psychologiczne	90	195
2.	Wsparcie doradcy rodzinnego	25	42
3	Informacje o obowiązujących prawach i obowiązkach	148	124
RAZEM		263	361

Źródło: opracowanie własne

Łącznie w ramach poradnictwa specjalistycznego **udzielono 361 porad**. Odbiorcami usług byli mieszkańcy Powiatu Warszawskiego Zachodniego.

Najczęściej występujące problemy to problemy wychowawcze z dziećmi, trudności w relacjach opiekuńczych, dysfunkcje rozwojowo – edukacyjne u dzieci, zakłócone kontakty rodziców biologicznych z opiekunami zastępczymi, brak współpracy z rodziną biologiczną dziecka, niewłaściwe relacje małżeńskie. Specjaliści udzielali konsultacji małżeńskich, stosowali terapię nastolatków, oferowali swoje wsparcie w kryzysach zawodowych, relacyjnych i rówieśniczych.

W przeważającej mierze problemy, z jakimi zgłaszali się interesanci w ramach dostępu do informacji o prawach i obowiązkach, dotyczyły zagadnień majątkowych (stwierdzenie nabycia spadku, dział spadku, zachowek), rodzinnych i opiekuńczych (alimenty, rozwiązanie małżeństwa przez rozwód) oraz spraw administracyjnych (wymeldowanie, wyrejestrowanie pojazdu, odwołanie od decyzji ZUS, podział nieruchomości). Dużą grupę porad stanowiły także te, które dotyczyły spraw związanych z kredytami, rozłożeniem należności na raty itp.

Zgłaszające się osoby, najczęściej chciały uzyskać informację odnośnie tego jak rozwikłać konkretny problem prawny, jak zachować się na sali sądowej lub w jaki sposób sporządzić pismo procesowe.

W okresie sprawozdawczym koordynator realizował działania zgodnie z art.76 p 11, art. 77p. 3- 5, art. 129, art. 145 p. 4 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2019 poz. 1111.):

Tabela 13. Sprawozdanie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej- ze zrealizowanych zadań w okresie od 01 stycznia do 31 grudnia 2019r.

Lp.	Zadanie	Wymierne efekty w całym okresie sprawozdawczym
1	Monitorowanie sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie gmin: Błonie, Stare Babice, Ożarów Mazowiecki, Leszno, Łomianki, Kampinos, Izabelin	208 dzieci objętych wsparciem (ogółem narastająco)
2	Udzielanie wsparcia rodzinom zastępczym w miejscu ich zamieszkania i na terenie PCPR.	137 rodzin objętych wsparciem (ogółem narastająco)
3	Przygotowywanie planów pomocy dziecku oraz sporządzanie bieżącej sytuacji dzieci przebywających w rodzinach zastępczych.	133- planów pomocy dziecku 134- bieżącej sytuacji dzieci
4	Przygotowanie aktualizacji sytuacji dziecka znajdującego się w rodzinie zastępczej	907 aktualizacji
5	Zespoły ds. oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej	284 zespołów
6	Przygotowywanie indywidualnych planów usamodzielnienia z wychowankami pieczy zastępczej	11 planów usamodzielnienia
7	Udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych w miejscu ich zamieszkania i na terenie PCPR.	46 osób objętych wsparciem
8	Oceny rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie PWZ	37 ocen
9	Udział w kontaktach rodziców biologicznych z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej na terenie PCPR.	238 spotkań
10	Udzielanie wsparcia rodzicom biologicznym dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	51 osobom udzielono wsparcia
11	Zapewnianie pomocy osobom potrzebującym, w tym udzielanie stosownego poradnictwa prawnego, pedagogicznego, psychologicznego, socjalnego, w celu pokonywania trudności życiowych i życiowego usamodzielnienia - konsultacje telefoniczne i osobiste.	Na bieżąco zgodnie z potrzebami osób zgłaszających się do PCPR
12	Udział w posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Jasieńcu Iłżeckim, w Kozienicach, w Gostyninie, Wiktorowie, Błoniu	37 posiedzeń
13	Prowadzenie posiedzeń zespołów ds. oceny sytuacji dzieci z uregulowaną sytuacją prawną przebywających w pieczy zastępczej na terenie powiatu z Ośrodkiem Adopcyjnym	2 zespoły
14	Koordynowanie umieszczenia dzieci w instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej, w tym przewożenie dzieci do placówek i rodzin zastępczych oraz podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci w rodzinach mieszkających na terenie powiatu, przygotowanie dokumentacji.	13 koordynowane sprawy
15	Udział w rozprawach sądowych w zakresie dotyczącym rodzin zastępczych	5 spraw sądowych
16	Opiniowanie wniosków rodzin zastępczych w zakresie przyznania świadczeń jednorazowych z tytułu przyjęcia dziecka do rodziny oraz w związku z wystąpieniem wydarzeń losowych, zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki.	122 opinii

17	Współpraca ze środowiskiem lokalnym: sądami rejonowymi, szkołami, OPS, poradniami w zakresie pomocy dziecku i rodzinie .	Działania podejmowane na bieżąco
18	Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną.	16 zgłoszonych dzieci
19	Przekazywanie do Sądów rejestrów o osobach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej i prowadzącym rodzinny dom dziecka	Przekazanie rejestrów do Sądów Rejonowych w Pruszkowie, Grodzisku Mazowieckim oraz w Warszawie-Żoliborzu
20	Przekazywanie do sądów opinii dotyczącej kandydatów na rodziny zastępcze oraz opinii dotyczących bieżącego funkcjonowania rodzin zastępczych.	248 opinii
21	Przygotowywanie sprawozdań z zakresu instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej.	20 sprawozdań
22	Przygotowywanie dokumentacji i pism niezbędnych do zrealizowania w/w zadań.	Działania podejmowane na bieżąco
23	Efekty pracy koordynatora związane z opuszczeniem przez dziecko/ wychowanka rodziny zastępczej	Adopcja 5 Powrót do rodziny biologicznej 8 Usamodzielnienie 12
24	Prowadzenie Warsztatów Umiejętności Wychowawczych dla rodzin biologicznych i zastępczych	3 grupy
25	Podnoszenie kwalifikacji oraz udział w szkoleniach, samokształcenie w zakresie wykonywanej pracy zawodowej.	Przeciwdziałanie mobbingowi i dyskryminacji, Radzenie sobie ze stresem, Profilaktyka zachowań ryzykownych. Narkotyki i NSP, Działalność zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych w świetle obowiązujących przepisów, Współpraca OPS oraz PCPR w obszarze wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, szkolenie z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej, Zaburzenia emocjonalne i psychiczne dzieci i młodzieży, Psychopedagogika traumy, Original Play, Konferencja szkoleniowa dla koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, Akademia wspierania rodziny i pieczy zastępczej

7. Świadczenia dla rodzin zastępczych

a. świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka

Zgodnie z art. 80 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, na każde umieszczone dziecko przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania. Wysokość tej pomocy uzależniona jest od skierowania dziecka do rodziny spokrewnionej lub niezawodowej i zawodowej oraz rodzinnego domu dziecka, a także stanu zdrowia dziecka (posiadanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności). Świadczenia przyznawane są decyzją administracyjną. W ten sam sposób

świadczenie jest również uchylane, gdy nie ma przesłanek do dalszej jego wypłaty. **W 2019 roku wydane zostały 283 decyzje**, co stanowi znaczny spadek w porównaniu z 2018 rokiem – 367 decyzje. Natomiast w roku 2017 zostało wydanych 225 decyzji.

Do wydatków na opiekę i wychowanie zalicza się:

- 1) świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka;
- 2) dodatek do świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka (w związku z posiadaniem orzeczenia o niepełnosprawności);
- 3) dofinansowanie do wypoczynku dziecka;
- 4) świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka;
- 5) świadczenie przyznane w związku z wystąpieniem zdarzenia losowego lub innego zdarzenia mającego wpływ na jakość sprawowanej opieki;
- 6) środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego w wysokości odpowiadającej kosztom ponoszonym;
- 7) świadczenie związane z remontem lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym, w którym zamieszkuje rodzina zastępcza zawodowa lub jest prowadzony rodzinny dom dziecka;
- 8) pokrycie innych niezbędnych i nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka.

Wysokości wypłaconych w 2019r. świadczeń przysługujących rodzinom zastępczym zostały przedstawione w poniższych tabelach:

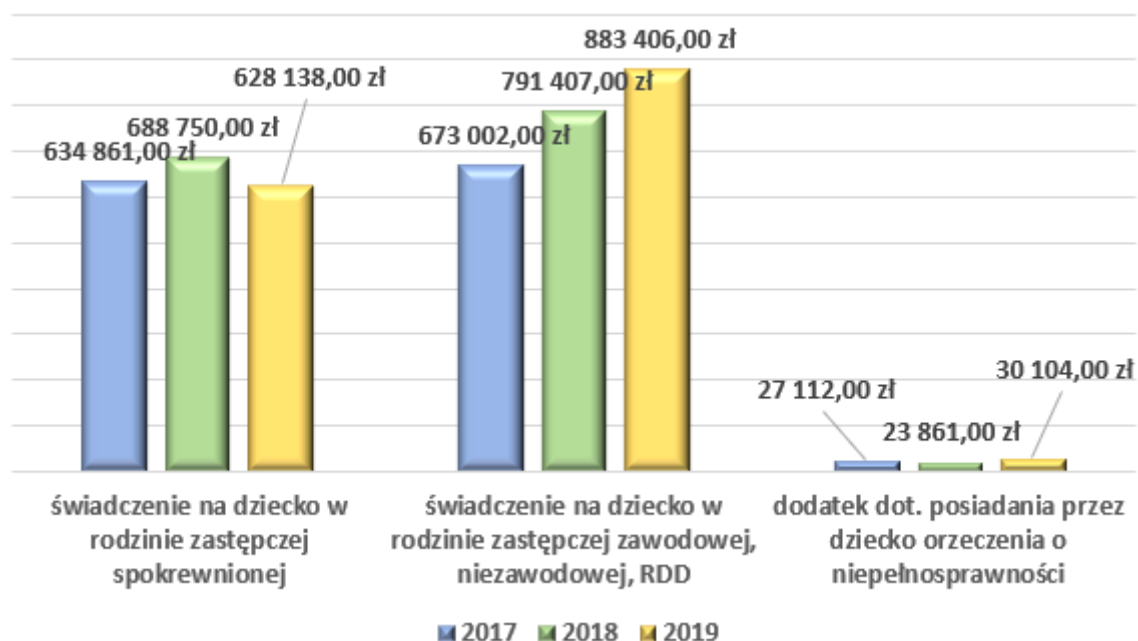
Tabela 14. Świadczenia comiesięczne na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej wg rodzaju i wartości

Lp.	Rodzaj świadczenia	Minimalna wysokość świadczenia (w zł) na dziecko	Kwota wydatkowana w 2019r. (w pełnych złotych)
1.	Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w spokrewnionej rodzinie zastępczej	694,00 zł	628138,00 zł
2.	Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej niezawodowej, zawodowej, w tym specjalistycznej bądź o charakterze pogotowia rodzinnego lub rodzinnym domu dziecka	1052,00 zł	883406,00 zł
3.	Dodatek na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym bądź znacznym stopniu niepełnosprawności	211,00 zł	30104,00 zł
Razem			1.541 648,00zł

Łączna kwota wypłaconych comiesięcznych świadczeń na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej wyniosła 1.541 648,00 zł. Kwota ta uwzględnia koszty utrzymania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej. Analizując w/w wydatki na przestrzeni lat można stwierdzić, że występuje tendencja wzrostowa – odnosi się to zarówno do świadczeń w rodzinach zawodowych, niezawodowych i rodzinnych domach dziecka, jak i dotyczy to dodatku w związku z posiadaniem przez dziecko

orzeczenia o niepełnosprawności, co ukazuje poniższy wykres. Zmiana spowodowana jest zwiększeniem kosztów utrzymania dzieci w pieczy zastępczej.

Wykres 7. Zestawienie wypłaconych świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w spokrewnionej rodzinie zastępczej, zawodowej i niezawodowej rodzinie zastępczej, RDD oraz dodatku do świadczenia związanego z posiadanym orzeczeniem o niepełnosprawności w latach 2017-2019

Źródło: opracowanie własne

Oprócz comiesięcznych kosztów utrzymania dziecka wyróżnia się różne rodzaje świadczeń, z których może skorzystać dziecko przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej (przyznawane na wniosek rodziny zastępczej). Ogólna liczba tych świadczeń w 2019 roku wyniosła 1784, co doprowadziło do wypłacenia na rzecz dzieci 928 916,00 zł. Jest to kwota zdecydowanie wyższa niż w poprzednim okresie sprawozdawczym. Dokładna analiza wydatków na poszczególne wypłaty wraz z dokładną liczbą udzielonych świadczeń w roku 2019 przedstawia się następująco:

Tabela 15. Rodzaj i wartość świadczeń finansowych dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka wypłaconych w 2019r.

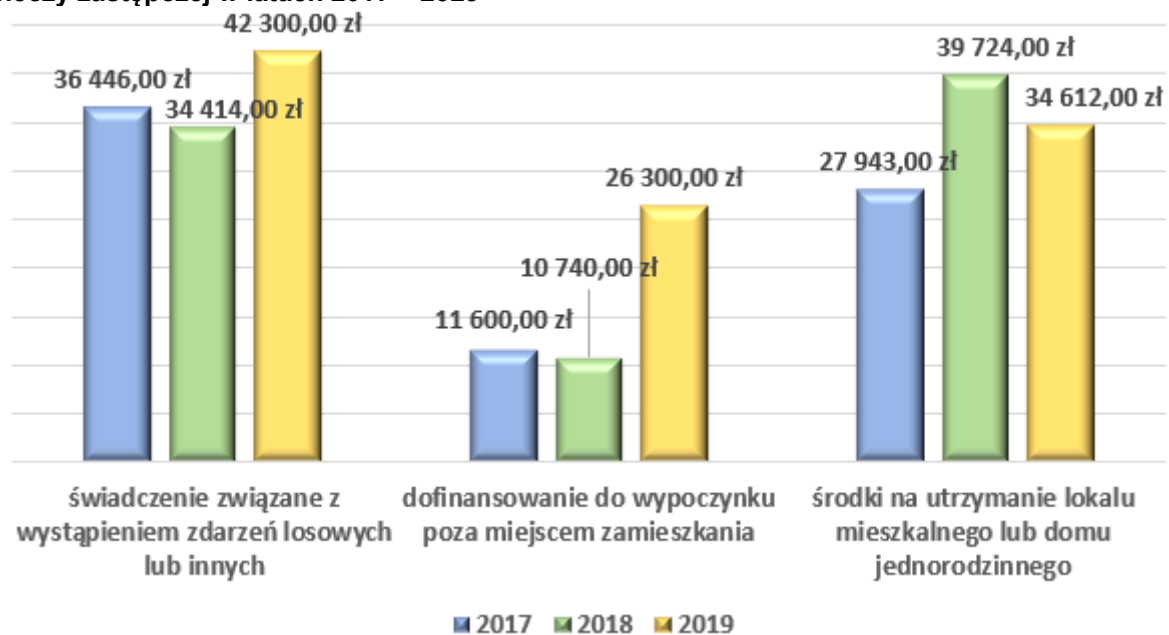
Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba udzielonych świadczeń	Wydatkowana kwota (w pełnych złotych)
1.	Świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	22	34 520,00zł
2.	Świadczenie jednorazowe lub okresowe na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	46	42 000,00 zł

3.	Dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania	68	26 300,00 zł
4	Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym	16	34 612,00 zł
5	Dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego	1 523	758 784,00 zł
6	Dodatek Dobry Start	109	32 700,00 zł
Razem		1784	928 916,00 zł

Źródło: opracowanie własne

Nie można pomijać faktu, że ogólna liczba udzielonych świadczeń czy to fakultatywnych, czy to obligatoryjnych jest ściśle zależna od liczby dzieci już przebywających w pieczy zastępczej, jak i umieszczonych w danych okresie sprawozdawczym, co dokładnie widać na poniższym wykresie:

Wykres 7. Zbiorcze zastawienie świadczeń wypłacanych na dzieci przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2017 – 2019

Źródło: opracowanie własne

Łączna wysokość świadczeń związanych z zaspokojeniem potrzeb dziecka przyjmowanego do pieczy zastępczej w roku 2019 jest wyższa niż w poprzednim roku. Tendencja wzrostowa jest obserwowalna w przypadku świadczeń związanych ze zdarzeniami losowymi lub innymi – nastąpił znaczący wzrost wypłaconych świadczeń w porównaniu do poprzednich lat. Coraz więcej dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie wakacyjnym wyjeżdża na letni wypoczynek, co opiekunowie są w stanie udowodnić odpowiednimi fakturami itp. (większość wniosków o świadczenia fakultatywne na dzieci przebywające w pieczy zastępczej wymaga potwierdzenia

faktycznego ich wydatkowania zgodnie z wnioskiem). Porównywalne do poprzednich lat są nakłady finansowe przeznaczane na utrzymanie lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego.

b. wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych

Zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz na podstawie uchwały Nr VI/56/2019, rodzinie zastępczej zawodowej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługuje wynagrodzenie.

Ogólna wysokość wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka w 2019 roku przedstawia się następująco:

Tabela 16. Wynagrodzenia rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka – wypłacone w 2019r.

Wydatki - wypłacone w 2016r.			
Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatkowana kwota	
1.	Wynagrodzenie dla zawodowych rodzin zastępczych w tym:	299 041,14 zł	
a.	pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	49 304,02 zł	
b.	pełniących funkcję specjalistycznej rodziny zawodowej	124 596,47 zł	
c.	pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej (bez konkretnego typu)	87 957,54 zł	
d.	pomoc w rodzinie zastępczej zawodowej	37 183,11 zł	
2.	rodzinny dom dziecka	116 379,09 zł prowadzący RDD	261 011,66 zł
		115 798,57 zł pomoc RDD	
		13 750,00 zł remont domu	
		15 084,00 zł nieprzewidziane koszty związ. z op/wych dzieci	
Razem		859 093,94 zł	

Źródło: opracowanie własne

c. dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego

Od dnia 1 kwietnia 2016 roku zaczęła obowiązywać ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci zmieniająca ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Art. 80 ust. 1a wskazuje, że rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka, do świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, na każde umieszczone w pieczy zastępczej dziecko w wieku do 18 roku życia przysługuje dodatek wychowawczy w wysokości świadczenia wychowawczego określony w przepisach o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, zwany „dodatkiem wychowawczym”.

Jego celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Dodatek wychowawczy jest udzielany na wniosek odpowiednio rodziny zastępczej, rodziny pomocowej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka; przyznaje się go od dnia faktycznego umieszczenia dziecka do dnia faktycznego opuszczenia przez dziecko rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka, jednak – co ważne przy dodatku wychowawczym – nie wcześniej jednak niż od miesiąca złożenia wniosku.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim w związku z w/w dodatkiem w roku 2019 wydało **187 decyzji**. Dodatek wychowawczy i koszty jego obsługi są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa – na ten cel zostało wydatkowanych ogółem **758 784,00 zł**.

Tabela 17. Zbiorcze wydatki dot. dodatku wychowawczego

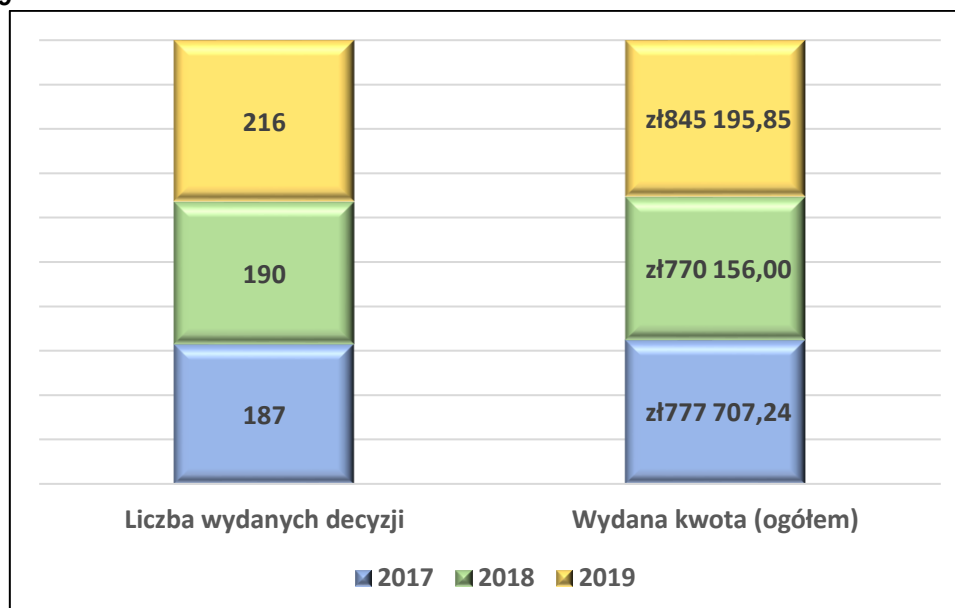
	Wysokość dodatku wychowawczego	Liczba wydanych decyzji	Wydatkowana kwota ogółem w 2019 roku
Rodzinna piecza zastępcza	500,00 zł	187*	758 784,00 zł
Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego		7**	36 000,00 zł
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 1		15**	36 241,94 zł
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2		7***	14 169,91 zł
	Razem	216	845 195,85 zł

Źródło: opracowanie własne

* W 2019 roku zostało wydanych ogółem 187 decyzji dotyczących dodatku wychowawczego w rodzinnej pieczy zastępczej. Z ogólnej liczby 187 decyzji – 163 to decyzje przyznające dodatek, zaś 24 – uchylające dodatek.

** W 2019 roku w instytucjonalnej pieczy zastępczej zostało wydanych 29 decyzji, z czego 28 – to decyzje przyznające, natomiast 1 uchylająca dodatek wychowawczy.

Wykres 8. Analiza wydatków i liczby wydanych decyzji dot. dodatku wychowawczego w latach 2017-2019

Źródło: opracowanie własne

Różnica w wypłaconych kwotach dodatku wychowawczego wynika z liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do 18 roku życia – im więcej osób powyżej 18 roku życia przebywających w pieczy zastępczej, tym mniejsze nakłady na dodatek wychowawczy, gdyż pełnoletnie dzieci w pieczy nie mają prawa do tego świadczenia.

d. Program „Dobry Start”

W dniu 01 czerwca 2018r weszło w życie Rozporządzenie Rady Ministrów z ,dn. 30.05.2018r. dotyczące Programu „Dobry Start”. Jest to inwestycja w edukację polskich dzieci. To 300 zł jednorazowego wsparcia dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny. Rodziny otrzymają świadczenie bez względu na dochód.

Świadczenie Dobry Start przysługuje:

- rodzinom zastępczym – raz w roku na dziecko;
- osobom uczącym się, które są osobami usamodzielnianymi w rozumieniu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy – raz w roku.

Świadczenie Dobry Start przysługuje wyżej wymienionym osobom w związku z rozpoczęciem roku szkolnego, w wysokości 300 zł.

Świadczenie Dobry Start przysługuje do ukończenia:

1. przez dziecko lub osobę uczącą się 20. Roku życia;
2. przez dziecko lub osobę uczącą się 24. Roku życia w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Świadczenie dobry start przysługuje także w przypadku:

1. ukończenia 20. roku życia przez dziecko lub osobę uczącą się przed rozpoczęciem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko lub osoba ucząca się kończy 20. rok życia;
2. ukończenia 24. roku życia przez dziecko lub osobę uczącą się przed rozpoczęciem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko lub osoba ucząca się kończy 24. rok życia – w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.

W przypadku dziecka biorącego udział w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych, świadczenie dobry start przysługuje nie wcześniej niż od roku kalendarzowego, w którym dziecko kończy 7 rok życia.

Tabela 18. Zestawienie dotyczące świadczenia „Dobry start”

	Wysokość świadczenia „Dobry Start”	Liczba złożonych wniosków	Wydatkowana kwota ogółem w 2019 roku
Rodzinna piecza zastępcza	300,00 zł	104	31 200,00 zł
Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego		7	2 100,00 zł

Placówka opiekuńczo-wychowawcza		18	5 400,00 zł
Kontynuowanie nauki		5	1 500,00 zł
	Razem	134	40 200,00 zł

Źródło: opracowanie własne

8. Porozumienia

Zgodnie z art. 191 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki na jego opiekę i wychowanie.

Powiat, który przyjmuje dziecko z innego terenu, w porozumieniu określa warunki pobytu dziecka i wysokość wydatków na jego opiekę i wychowanie.

a. Porozumienia w sprawie zwrotu wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych

Tabela 19. Porozumienia zawarte w sprawie zwrotu wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, placówce opiekuńczo - wychowawczej i w RDD na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego, a pochodzących z innych miast lub powiatów – 2019 rok – dochód PWZ

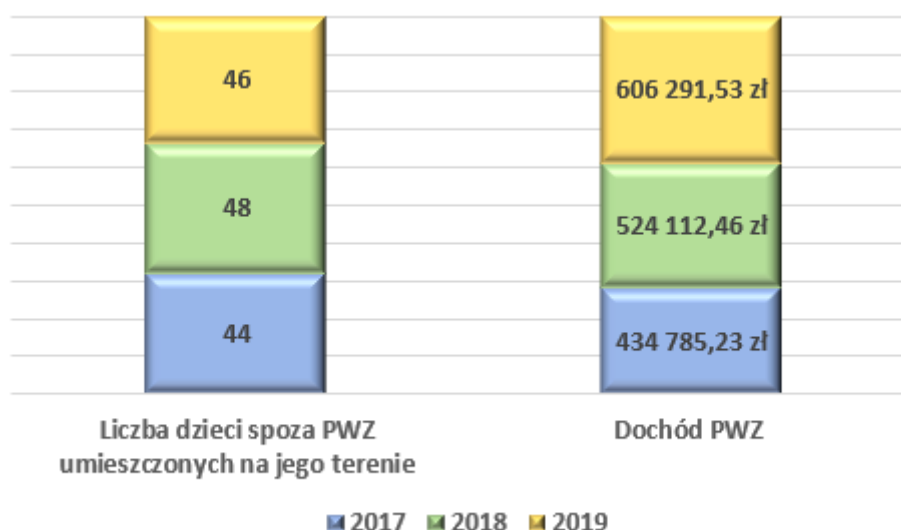
Lp.	Miasto/Powiat	Dzieci w pieczy zastępczej – ogółem	Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej w 2019r.
1.	Żyrardów	2	0
2.	Sochaczew	2	0
3.	Pruszków	2	0
4.	Warszawa	21	5
5.	Radom	1	0
6.	Białystok	1	0
7.	Przemyśl	1	0
8.	Płońsk	3	0
9.	Wołomin	1	0
10.	Kielce	1	0
11.	Piaseczno	2	0
12.	Radomsko	1	0
13.	Nidzica	1	0
14.	Kozienice	1	0
15.	Koszalin	1	0
16.	Skierniewice	1	0
17.	Grodzisk Mazowiecki	3	1
18.	Ostrów Mazowiecka	1	1
Razem		46	7

Źródło: opracowanie własne

Powiat Warszawski Zachodni otrzymał w 2019 roku kwotę **606 291,53 zł** z tytułu zwrotu wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego, a pochodzących z innych miast lub powiatów. W okresie sprawozdawczym w rodzinnej pieczy zastępczej przebywało łącznie **46 dzieci** spoza terenu Powiatu Warszawskiego Zachodniego. Z grupy tej, 7 dzieci zostało umieszczonych w 2019 roku, natomiast pozostałe dzieci umieszczono w latach poprzednich. W roku 2019r. rodzinną pieczę zastępczą opuściło 15 dzieci pochodzących z innych powiatów. Podobnie umieszczenia i odejścia z rodziny zastępczej kształtują się w latach poprzednich – w 2018 roku jest liczba umieszczeń- 12 i odpływów –11. Natomiast w roku 2017 jest jednakowa liczba umieszczeń i odpływów – po 8.

Analizując to zagadnienie pod kątem zmienności w poszczególnych latach, można wyciągnąć wniosek, iż zarówno liczba dzieci spoza Powiatu Warszawskiego Zachodniego umieszczona na jego terenie, jak i kwota zwrotu z różnych powiatów do budżetu PWZ jest do siebie zbliżona, co przedstawia poniższy wykres:

Wykres 9. Dochód PWZ z tytułu pobytu dzieci spoza PWZ na jego terenie

Źródło: opracowanie własne

Odwrotną sytuację do wcześniej analizowanej jest ta, w której dzieci pochodzące z gmin znajdujących się na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego są umieszczane na mocy postanowienia Sądu w rodzinach zastępczych na terenie innych miast i powiatów.

W okresie sprawozdawczym w rodzinnej pieczy zastępczej poza terenem Powiatu Warszawskiego Zachodniego przebywało łącznie **28 dzieci** z terenu powiatu, 6 z nich opuściło pieczę zastępczą, natomiast 4 dzieci migrowało między rodzinami zastępczymi i obecnie przebywa w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej .

Tabela 20. Porozumienia zawarte w 2019 roku w sprawie zwrotu wydatków na opiekę i wychowanie dzieci pochodzących z Powiatu Warszawskiego Zachodniego, a umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych miast lub powiatów – wydatki PWZ

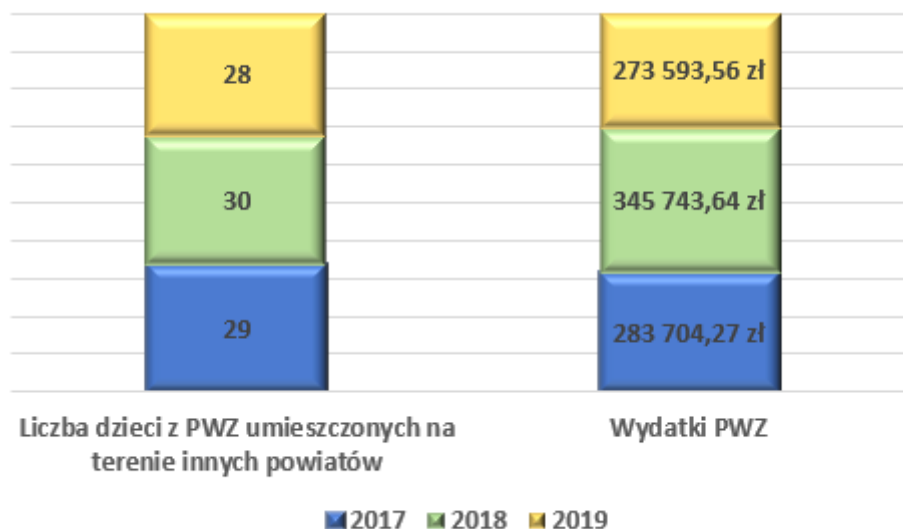
Lp.	Miasto/Powiat	Dzieci w pieczy zastępczej – ogółem	Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej w 2019r.
1.	Sochaczew	1	0

2.	Łowicz	1	0
3.	Warszawa	11	2
4.	Grodzisk Mazowiecki	9	0
5.	Mińsk Mazowiecki	2	0
6.	Ciechanów	1	0
7.	Włocławek	1	0
8.	Biała Podlaska	1	0
9.	Piaseczno	1	0
Razem		28	2

Źródło: opracowanie własne.

Powiat Warszawski Zachodni w 2019 roku wydał łącznie kwotę **273 593,56 zł** na pokrycie kosztów utrzymania dzieci pochodzących z naszego powiatu, a umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych miast lub powiatów.

Wykres 10. Wydatki PWZ z tytułu pobytu dzieci z PWZ na terenie innych miast lub powiatów w latach 2017 – 2019

Źródło: opracowanie własne

Na przedstawionym wykresie widoczne jest, że poza terenem Powiatu Warszawskiego Zachodniego w rodzinnej pieczy zastępczej przebywa mniejsza liczba dzieci, i wydatki maleją. Z prezentowanych danych wynika że, najmniejsze koszty PWZ ponosił w 2019 roku – 273 593,56 zł, największe koszty PWZ ponosił w 2018 roku – 340 991,61 zł, a w 2017 roku - 283 704,27 zł.

b. Porozumienia w sprawie przyjęcia dziecka do placówki opiekuńczo – wychowawczej oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na jego utrzymanie

W okresie 01.01.2019 – 31.12.2019 roku w instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało łącznie **50** dzieci z terenu Powiatu Warszawskiego Zachodniego. Z tej grupy 4 dzieci zostało umieszczonych w 2019 roku – w placówkach poza PWZ i 9 dzieci opuściło placówkę.

Na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego funkcjonuje placówka opiekuńczo – wychowawcza typu rodzinnego (dla 8 dzieci) oraz Uchwałą Rady Powiatu (Nr XXIII/157/2017 oraz XXIII/158/2017) z dnia 21 września 2017r. zostały powołane dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze przeznaczone dla 28 dzieci. (W każdej jest po 14 miejsc).

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 1 w Błoniu oraz Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Nr 2 w Dziekanowie Leśnym – w ciągu całego 2019 roku przyjęły 15 wychowanków .

W całym okresie sprawozdawczym w POW NR 1 do POW NR 2 przebywało **25 dzieci**.

W ciągu całego 2019 roku 5 wychowanków opuściło Placówkę; 1 dziecko zostało przeniesione z POW NR 1 do POW NR 2, ze względu na dojazd do MOS-u oraz trudną sytuację rodzinną.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku w POW Nr 1 i Nr 2 przebywało 20 dzieci.

W ciągu roku dwoje dzieci przeszło do rodzinnej pieczy zastępczej; jedna wychowanka wróciła pod bezpośrednią opiekę rodziców z terenu Powiatu Grodzkiego, dwie Wychowanki z PWZ usamodzielnily się.

Tabela 21. Liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej z podziałem na miejsce umieszczenia

	dzieci przebywające w instytucjonalnej pieczy zastępczej (ogółem)	dzieci skierowane do instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2019 r.
poza Powiatem Warszawskim Zachodnim	50	4
w granicach PWZ (RDD Nr 1, POW NR1, POW NR 2)	32	15
Razem	82	19

Źródło: opracowanie własne

Podsumowując, **porozumienia w sprawie przyjęcia dziecka do placówki opiekuńczo – wychowawczej dotyczą tylko i wyłącznie dzieci pochodzących z terenu PWZ, a umieszczonych poza jego granicami, czyli w 2019 roku porozumienia dotyczą 50 dzieci** – dalsza analiza dotyczy również tylko tych dzieci.

Koszt utrzymania wszystkich dzieci w roku 2019 we wszystkich placówkach wyniósł **2 329 955,03 zł**, z czego:

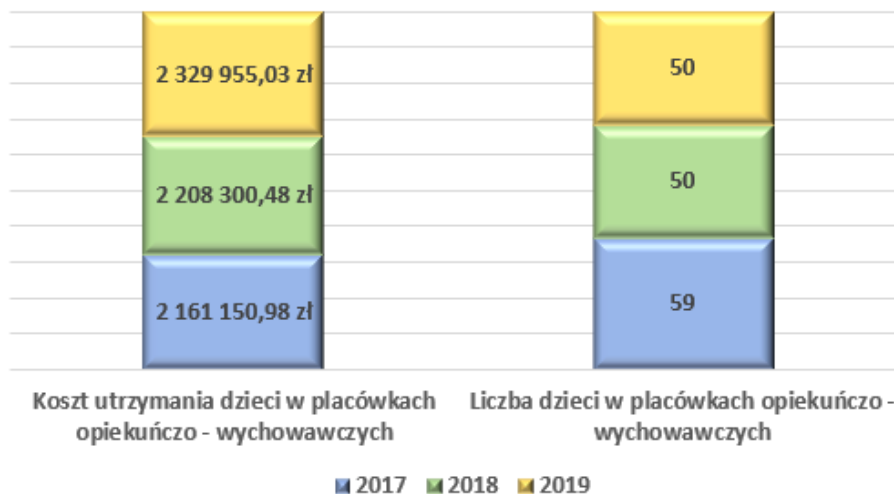
- **1 693 301,12 zł** stanowił koszt pobytu dzieci w placówkach publicznych: w Gostyninie, Siedlcach, Białymstoku, Koźlenicach, Mławie i Otwocku;

- **636 653,91 zł** stanowił koszt pobytu dzieci w placówce niepublicznej w Jasieńcu Iłżeckim.

Porozumienia w sprawie przyjęcia dziecka do placówki opiekuńczo – wychowawczej oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na jego utrzymanie zawierane jest na każde dziecko, które trafia do placówki opiekuńczo – wychowawczej czy też rodziny zastępczej. Tak jak to było wcześniej podkreślane – im więcej dzieci w placówkach, tym wyższe koszty po stronie powiatu, z którego dzieci pochodzą.

W roku 2019 przebywała taka sama liczba dzieci co w roku 2018, ale ich koszt utrzymania jest najwyższy ponieważ wzrosły średnie miesięczne koszty utrzymania w placówkach co jest zilustrowane na poniższym wykresie:

Wykres 11. Koszt utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych w latach 2017 – 2019

Źródło: opracowanie własne

Ogólny koszt jest zależny od miesięcznego kosztu utrzymania dziecka w placówce, w której przebywa. Im większa liczba dzieci przebywająca w placówkach, w których ten koszt jest wyższy, tym wyższe koszty ogólne.

Miesięczny koszt utrzymania dziecka w poszczególnych placówkach wahał się od 3 300,00zł do 7 290,00 zł.

W 2019 roku 28 dzieci pochodzących z terenu Powiatu Warszawskiego Zachodniego przebywało w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów, stąd też łączna kwota wydatków z tego tytułu poniesionych przez Powiat wyniosła w 2019 roku – **273 593,56 zł**.

Głównymi powodami umieszczania dzieci w rodzinach zastępczych poza Powiatem Warszawskim Zachodnim było wydawanie postanowienia przez Sąd na pełnienie funkcji rodziny zastępczej przez:

- krewnych mieszkających poza terenem Powiatu Warszawskiego Zachodniego;
- inne osoby wykwalifikowane funkcjonujące poza terenem Powiatu Warszawskiego Zachodniego.

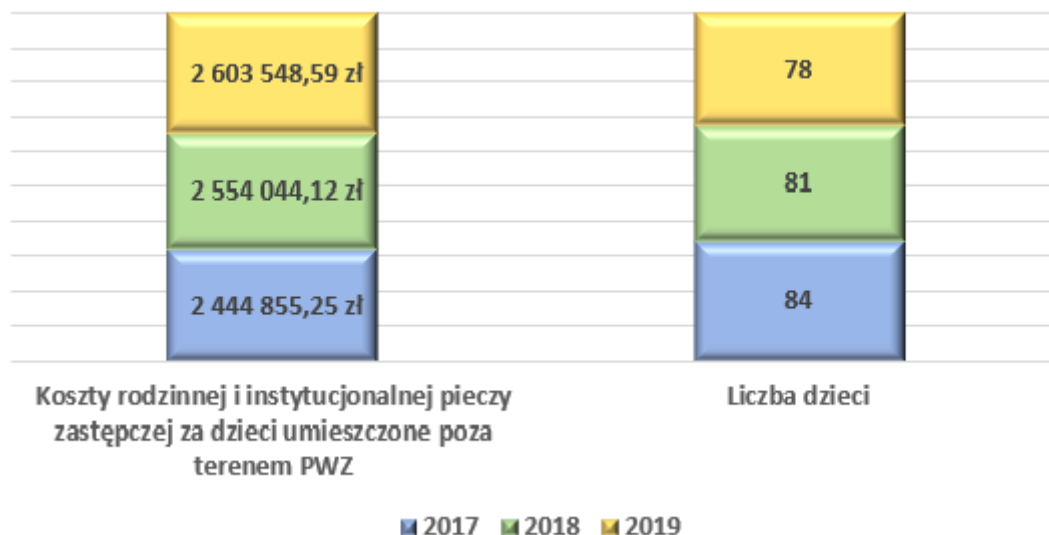
Tabela 22. Koszt rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2019 roku za dzieci umieszczone poza terenem Powiatu Warszawskiego Zachodniego

Pieczą zastępczą	Liczba dzieci	Kwota wydana w 2019 roku
Rodzinna	28	273 593,56 zł
Instytucjonalna	50	2 329 955,03 zł
Razem		2 603 548,59 zł

Źródło: opracowanie własne

Analiza zagadnienia kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej poza granicami Powiatu Warszawskiego Zachodniego, a które są ujęte na tzw. porozumieniach przedstawia się następująco:

Wykres 12. Koszty rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej za dzieci umieszczone poza terenem PWZ, a z niego pochodzących wraz z liczbą dzieci w latach 2017 - 2019

Źródło: opracowanie własne

Zobowiązania innych powiatów na rzecz Powiatu Warszawskiego Zachodniego z tytułu opłat za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych i pieczy instytucjonalnej wynosiły **962 154,30 zł, co stanowiło dochód powiatu.**

Wysokość wydatków i dochodów z ww. tytułu zależna jest od liczby dzieci, ich wieku, stanu zdrowia oraz rodzaj rodziny zastępczej, w jakiej przebywają.

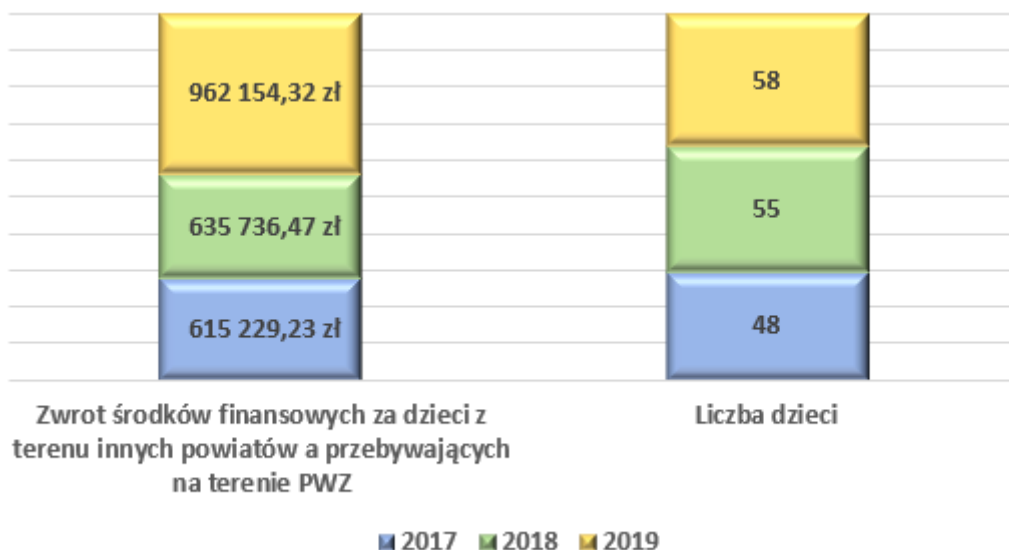
Tabela 23. Zwrot środków finansowych za dzieci z terenu innych Powiatów przebywających w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2019 roku na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego

Pieczą zastępczą	Ilość dzieci	Zwrot środków w 2019 roku
Rodzinna	46	606 291,53 zł
Instytucjonalna Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza	4	184 327,37
Instytucjonalna (placówka typu rodzinnego)	8	171 535,42 zł
Razem		962 154,32 zł

Źródło: opracowanie własne

Analiza tego zagadnienia poszerzona o lata 2017 i 2019 pokazuje, że w danym roku zaobserwowano wzrost liczby dzieci, co jest ujęte na poniższym wykresie:

Wykres 13. Zwrot środków finansowych za dzieci z terenu innych Powiatów przebywających w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2017 – 2019 na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego

Źródło: opracowanie własne

W okresie sprawozdawczym w Rodzinnym Domu Dziecka Nr 1 w Wiktorowie, w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego przebywało 4 dzieci pochodzących spoza naszego Powiatu. Dzieci zostały umieszczone na podstawie postanowień Sądu działając zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019, poz. 1111 z późn. zm.). Z tego tytułu Powiat Warszawski Zachodni otrzymał **171 535,42 zł** jako zwrot wydatków przeznaczonych na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Porozumienia na zwrot wydatków za umieszczenie dzieci na terenie naszego powiatu są zawarte z Warszawą i Grodziskiem Mazowieckim. Ogólna liczba dzieci, jakie przebywały w Rodzinnym Domu Dziecka Nr 1 w Wiktorowie to 8 (4 spoza i 4 z terenu PWZ), z czego jeden pełnoletni wychowanek z terenu miasta st. Warszawy opuścił placówkę w 2019 roku.

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 19/2019 Starosty Warszawskiego Zachodniego z dnia 19 lutego 2019r. ukazanym w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego z dnia 21 lutego 2019r. poz. 2393, średni miesięczny **koszt utrzymania dziecka w Rodzinnym Domu Dziecka Nr 1 w Wiktorowie w roku 2019 wynosił 4 090,00 zł**. Średni miesięczny **koszt utrzymania dziecka w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 1 w Błoniu w roku 2019 wynosił 5 126,50 zł**, natomiast w **Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 2 w Dziekanowie Leśnym – 6 272,58 zł**.

W okresie sprawozdawczym w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 1 w Błoniu, Nr 2 w Dziekanowie Leśnym i Rodzinnym Domu Dziecka Nr 1 w Wiktorowie przebywało 8 dzieci pochodzących spoza naszego Powiatu (jeden pełnoletni wychowanek opuścił placówkę w lipcu 2019 roku). Dzieci zostały umieszczone na podstawie postanowień Sądu działając zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018, poz. 1111 z późn. zm.). Z tego tytułu Powiat Warszawski Zachodni otrzymał **355 862,79 zł** jako zwrot wydatków przeznaczonych na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Porozumienia na zwrot wydatków za umieszczenie dzieci na terenie naszego powiatu są zawarte

c. Partycypacja gmin w ponoszeniu wydatków za pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz w rodzinnej pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka oraz art. 191 ust. 10 w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

1. 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej
2. 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej
3. 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Z tego tytułu, w 2019r., gminy do Powiatu przekazały kwotę **1 724 169,77 zł**. Kwota ta z roku na rok jest coraz większa. W 2017 roku zwroty z gmin wyniosły 997 267,67 zł natomiast w 2018 roku osiągnęły już 1 303 523,40 zł. Łącznie od 2012-2018, kiedy weszła w życie *ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* gminy dokonały zwrotu do Powiatu Warszawskiego Zachodniego na łączną kwotę **5 566 110,77 zł**.

Dokładna analiza zagadnienia partycypacji gmin w ponoszeniu wydatków za pobyt dzieci w pieczy zastępczej przedstawiona jest poniżej:

Tabela 24. Liczba dzieci pochodzących z gmin PWZ umieszczonych w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej po 2012 roku, za które gminy ponoszą wydatki

Gmina	Ilość dzieci (2019r.)	Wartość zwrotu gmin (w zł) – ogółem 2012r.-2018r.	Wartość zwrotu gmin (w zł) – 2019 rok
Kampinos	9	384 553,37 zł	78 229,33 zł
Leszno	11	291 173,24 zł	135 625,74 zł
Izabelin	7	307 937,38 zł	42 148,97 zł
Łomianki	22	578 090,13 zł	126 511,33 zł
Ożarów Mazowiecki	36	1 432 474,55 zł	462 252,26 zł
Stare Babice	15	823 052,09 zł	142 584,04 zł
Błonie	66	1 748 830,01 zł	736 818,12 zł
RAZEM	165	5 566 110,77 zł	1 724 169,79 zł

Źródło: opracowanie własne

Cztery gminy Powiatu Warszawskiego „dominują” w zestawieniu tych, które ponoszą najwyższe koszty zwrotu z tytułu pobytu dzieci w pieczy zastępczej, a są to Błonie, Ożarów Mazowiecki, Stare Babice i Łomianki. Dokonując analizy tego zagadnienia na przestrzeni lat w większości przypadków z każdym kolejnym rokiem wzrasta ogólna wartość zwrotu gmin do powiatu, co obrazuje poniższa tabela.

Tabela 25. Wartość zwrotów z poszczególnych gmin w latach 2017 – 2019

Gmina	Wartość zwrotu gmin (w zł) – 2017 rok	Wartość zwrotu gmin (w zł) – 2018 rok	Wartość zwrotu gmin (w zł) – 2019 rok
Kampinos	69 810,76 zł	77 078,47 zł	78 229,33 zł
Leszno	41 354,06 zł	79 931,83 zł	135 625,74 zł
Izabelin	54 774,00 zł	50 710,15 zł	42 148,97 zł
Łomianki	111 913,17 zł	107 391,76 zł	126 511,33 zł
Ożarów Mazowiecki	270 059,69 zł	312 829,90 zł	462 252,26 zł
Stare Babice	106 550,41 zł	131 105,20 zł	142 584,04 zł
Błonie	324 805,58 zł	544 476,09 zł	736 818,12 zł
RAZEM	997 267,67 zł	1 303 523,40 zł	1 724 169,79 zł

Źródło: opracowanie własne

9. Usamodzielnienia wychowanków

Zgodnie z art. 140 ust.1 *ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* osobie opuszczającej po osiągnięciu pełnoletności rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczą – wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczą – terapeutyczną oraz na mocy art. 88 *ustawy o pomocy społecznej* osoba pełnoletnia opuszczająca dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek socjoterapii zapewniający całodobową opiekę i młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zwana dalej „osobą usamodzielnianą” zostaje objęta pomocą, mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną, a także przyznaje się pomoc:

- pieniężną na usamodzielnienie,
- pieniężną na kontynuowanie nauki,
- na zagospodarowanie.

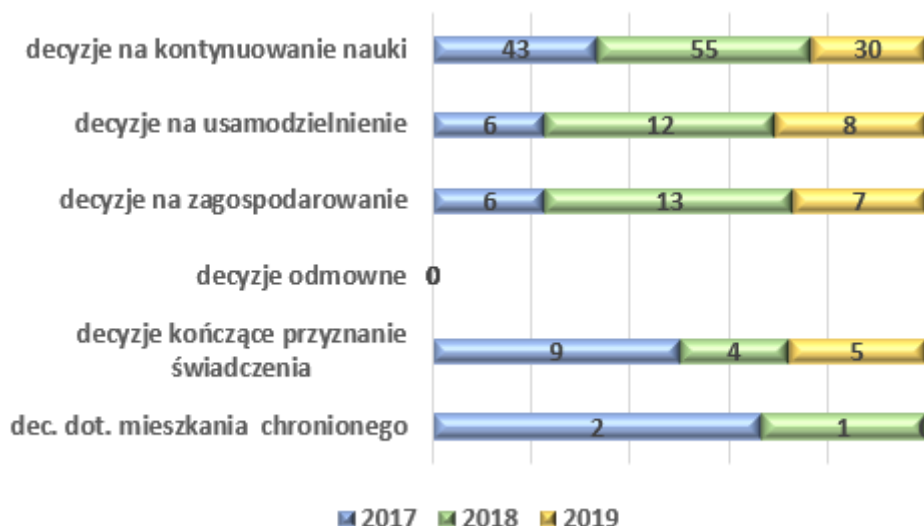
Wyżej wymienioną pomoc finansową udziela się na podstawie decyzji administracyjnej.

W 2019 roku wydano łącznie **50 decyzji**, w tym:

- na kontynuowanie nauki – 30
- na usamodzielnienie – 8,
- na zagospodarowanie – 7,
- decyzja kończąca dot. przyznania świadczenia na kontynuowanie nauki – 5.

Analizując to zagadnienie na przestrzeni ostatnich lat można wyciągnąć wniosek, iż wraz z kolejnym rokiem sprawozdawczym ogólna liczba wystawionych decyzji ulega zmniejszeniu, jednak rok 2018 był rokiem gdzie wydano najwięcej decyzji, spowodowane to było wejściem w życie Obwieszczenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2018r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej, w związku z czym należało zmienić wysokość świadczenia na kontynuowanie nauki z 500,00 zł na 526,00 zł. Jednak w 2019 roku wydanych decyzji było najmniej.

Wykres 14. Liczba wydanych decyzji z uwzględnieniem rodzaju decyzji – zestawienie za lata 2017-2019

Źródło: opracowanie własne

W 2019 roku zostało wydanych 50 decyzji, w 2018 roku zostało wydanych 85 decyzji, w roku 2017 roku wydano 66 decyzji. W 2018 roku wydano 27 decyzji zmieniających, które spowodowane były wejściem w życie Obwieszczenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2018r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej, nie wystawiono żadnej decyzji odmawiającej przyznania świadczenia.

Tabela 26. Liczba usamodzielnianych wychowanków w 2019 roku

Lp.	Liczba usamodzielnianych wychowanków	Razem	Z terenu PWZ	Z innych powiatów
1.	po rodzinach zastępczych	28	27	1
2.	po placówkach opiekuńczo – wychowawczych	10	10	0
3.	po Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych/ Młodzieżowych Ośrodkach Socjoterapii	4	4	0
Razem		42	41	1

Źródło: opracowanie własne.

Łączna liczba osób usamodzielnianych, którym udzielano wsparcia w 2019 roku wynosi 42 osoby, z czego zdecydowana większość stanowi osoby, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą (28 osób). Zdecydowanie mniej – 10 osób korzystających z w/w wsparcia przebywała w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, natomiast 4 osoby – w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych bądź też Młodzieżowych Ośrodkach Socjoterapii.

a. Wychowankowie opuszczający rodziny zastępcze

Dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych, którym również przysługuje pomoc finansowa wypłacana w całym procesie usamodzielnienia, wydano łącznie **152 339,95 zł.**

Tabela 27. Pomoc na usamodzielnienie dla wychowanków z rodzin zastępczych w 2019r.

Lp.	Rodzaj pomocy	Wydatkowana kwota
1.	kontynuowanie nauki	121 743,95 zł
2.	na usamodzielnianie	24 288,00 zł
3.	na zagospodarowanie	6 308,00 zł
Razem		152 339,95 zł

Źródło: opracowanie własne.

b. Wychowankowie opuszczający placówki opiekuńczo - wychowawcze

W 2019 roku **13** pełnoletnich wychowanków placówek było objętych pomocą pieniężną na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie. Pomoc

ta wyniosła łącznie **49 661,46 zł**. Zostali nią objęci zarówno wychowankowie mieszkający na terenie powiatu jak i ci, którzy go opuścili i osiedlili się poza nim.

Tabela 28. Pomoc na usamodzielnienie dla wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo - wychowawcze (w tym MOW) w 2019r.

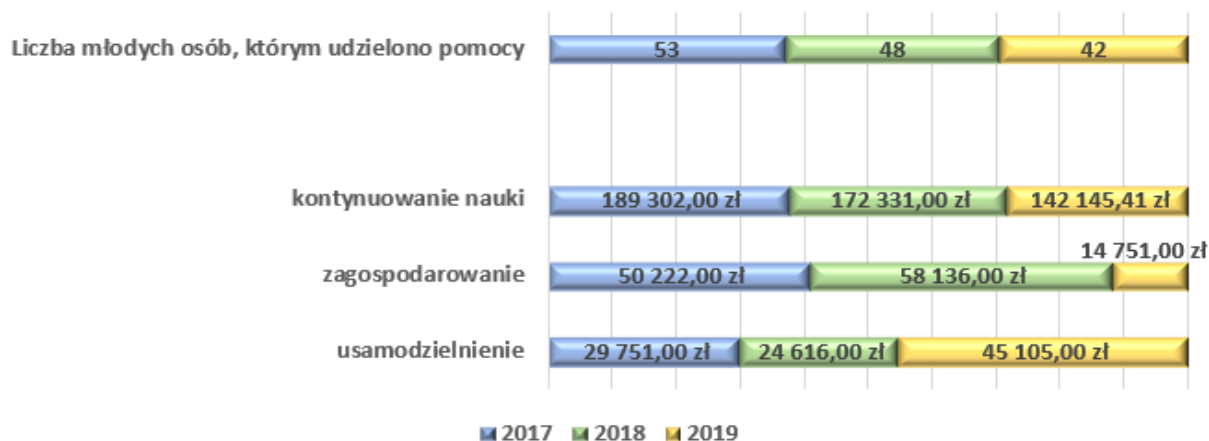
Lp.	Rodzaj pomocy	Wydatkowana kwota
1.	kontynuowanie nauki	20401,46 zł (16 170,26 zł – po placówkach op.-wych.; 4231,20 zł – po MOW)
2.	na zagospodarowanie	8443,00 zł
3.	na usamodzielnienie	20 817,00 zł
Razem		49 661,46 zł

Źródło: opracowanie własne

Osoby usamodzielniane z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych na bieżąco uzyskują wsparcie i pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych. Koordynatorzy pieczy zastępczej wspólnie z wychowankami i opiekunami opracowują program usamodzielnienia, który wyznacza zadania i cele pomocne w realizacji procesu usamodzielnienia, który ma przygotować młodego człowieka do samodzielnego życia poza rodziną zastępczą. Największym problemem w procesie usamodzielnienia wychowanków jest udzielenie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz zatrudnienia.

Podsumowując pomoc dla osób usamodzielniających się zarówno po rodzinach zastępczych, jak i po placówkach opiekuńczo – wychowawczych można stwierdzić, że koszty uwzględniające młode osoby po pobycie w rodzinie zastępczej są nieporównywalnie większe niż pomoc dla dzieci po placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Wynika to z faktu, że tych dzieci jest więcej – 28 młode osoby po rodzinach zastępczych wobec 14 osób po placówkach opiekuńczo – wychowawczych (z uwzględnieniem MOW i MOS). Liczba młodych osób, którym udziela się w/w świadczeń systematycznie maleje – z 53 w 2017 roku, 48 w 2018r. kończąc 42 w 2019r.

Wykres 15. Liczba osób usamodzielnianych wraz ogólną kwotą przeznaczoną na różne rodzaje udzielonej pomocy w latach 2017 – 2019

Źródło: opracowanie własne

Jeszcze jedna zależność, jaką można dostrzec odnosi się do kierunku wzrostu świadczeń w poszczególnych latach. Tak jak pomoc na zagospodarowanie i kontynuowanie nauki wraz z upływem czasu systematycznie maleje, co zostało zilustrowane na powyższym wykresie, natomiast w roku sprawozdawczym 2019 odnotowano wzrost kwoty przeznaczonej na pomoc na usamodzielnianie.

Plan pracy na 2020r. w zakresie pomocy na usamodzielnianie:

- bieżąca pomoc w rozwiązywaniu problemów, z którymi pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, opuszczających MOWy i MOSy nie są w stanie poradzić sobie samodzielnie;
- prowadzenie dokumentacji pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych oraz placówek wychowawczych;
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych oraz okresowych ocen sytuacji materialno – bytowej;
- kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznania świadczeń pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz opuszczających MOWy i MOSy;
- wprowadzanie danych dotyczących udzielonych świadczeń przez PCPR do programu komputerowego Pomost.

10. Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej oraz alimentacja na jego rzecz

Zgodnie z art. 193 ust. 1 pkt. 1 i 2 *ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*, za pobyt dziecka w pieczy zastępczej rodzice biologiczni ponoszą opłatę w wysokości przyznanych świadczeń oraz dodatków, o których mowa w art. 80 ust. 1 i art. 81 – w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej, rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka bądź średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce profilaktyczno – terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym – w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce profilaktyczno – terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

W myśl ustawy, za ponoszenie opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej rodzice odpowiadają solidarnie. Opłatę ponoszą także rodzice pozbawieni władzy rodzicielskiej lub którym władza rodzicielska została zawieszona albo ograniczona. Opłatę, o której mowa, rodzice ponoszą od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.

Zgodnie z Uchwałą Nr XII/121/2012 Rady Powiatu Warszawskiego Zachodniego z dnia 29 marca 2012 roku (ogłoszoną w dniu 4 czerwca 2012 roku w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego, poz. 4507), po zbadaniu sytuacji życiowej rodziców biologicznych można umorzyć w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczyć termin płatności, rozłożyć na raty lub odstąpić od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

W 2019 roku, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim wydało **104 decyzje odstępujące od ustalenia odpłatności** od rodziców, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej.

Wśród najczęściej występujących przyczyn wydania decyzji o odstąpieniu wyróżnia się trudna sytuacja finansowa (tj. nieprzekraczanie 300% kryterium odpowiednio dla osoby samotnie gospodarującej bądź osoby w rodzinie zgodnie z art. 8 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej), a także długotrwała lub ciężka choroba oraz orzeczona niepełnosprawność.

Uwzględniając gminę pochodzenia dziecka przebywającego w pieczy zastępczej, zdecydowanie najwięcej decyzji zostało wydanych dla rodziców dzieci pochodzących z gminy Błonie, a w dalszej kolejności z gminy Ożarów Mazowiecki. Dokładną analizę tego zagadnienia przedstawia poniższa tabela:

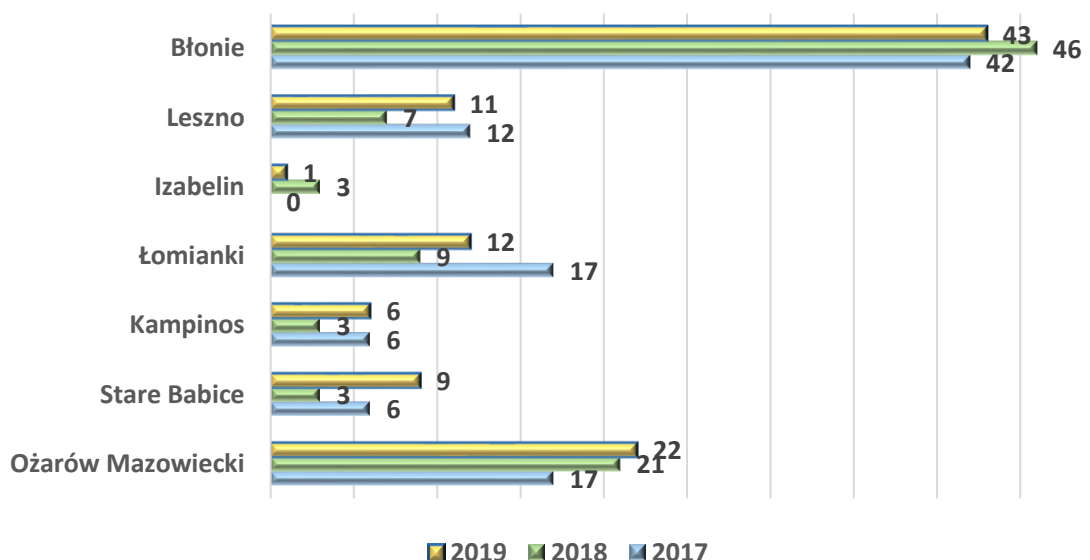
Tabela 29. Liczba wydanych decyzji o odstąpieniu od ustalenia odpłatności za pobyt dziecka w pieczy a gmina jego pochodzenia

Lp.	Gmina	Liczba wydanych decyzji z uwzględnieniem Gminy pochodzenia dziecka
1.	Błonie	43
2.	Leszno	11
3.	Izabelin	1
4.	Łomianki	12
5.	Kampinos	6
6.	Stare Babice	9
7.	Ożarów Mazowiecki	22
	Razem	104

Źródło: opracowanie własne

Na przestrzeni ostatnich lat liczba decyzji o odpłatności od rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej pozostaje na podobnym poziomie: 101 – w 2017 roku, 92 decyzje w 2018 roku oraz 104 decyzje w roku 2019. Natomiast udział poszczególnych gmin w analizowanym zagadnieniu jest następujący:

Wykres 16. Liczba wydanych decyzji dotyczących odstąpienia od ustalenia odpłatności za dzieci pochodzące z gmin PWZ w latach 2017 – 2019

Źródło: opracowanie własne

Zauważyć można, że w gminie Błonie występuje największa liczba postępowań w sprawie odstąpienia od ustalenia odpłatności zakończonych decyzją administracyjną – liczba postępowań na przestrzeni trzech lat jest do siebie zbliżona.

Porównując rok 2019 i 2018, wzrost liczby wydanych decyzji administracyjnych występuje w 5 na 7 gmin.

Zgodnie z art. 38 cytowanej *ustawy*, kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest zobowiązany dochodzić świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej bądź placówce opiekuńczo – wychowawczej.

W 2019 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim wystosowało **6 pozwów o alimenty**, zgodnie z kompetencją sądów tj. do Sądu Rejonowego w Grodzisku Mazowieckim, Pruszkowie oraz Sądu Rejonowego dla Warszawy Żoliborza. Postępowania zakończyły się przyznaniem alimentów na rzecz dziecka. Wnioskowane kwoty alimentów wahają się od 50,00 zł, przez 100,00 zł – 200,00 zł do maksymalnie 300,00 zł. Sądy w takich właśnie kwotach zasądziły alimenty na rzecz dzieci. Jedno postępowanie zostało zawieszone.

11. Placówki wsparcia dziennego

Od 1 stycznia 2012 roku zgodnie z *ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*, placówkę wsparcia dziennego prowadzi gmina. Powiat może prowadzić lub zlecić prowadzenie placówki wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym. Powiat Warszawski Zachodni w 2019 roku dotował w tym zakresie działalność niżej wymienionych organizacji pozarządowych i organizacji kościelnych, które prowadzą na terenie powiatu placówki wsparcia dziennego, w tym jedna o profilu specjalistycznym i dwie w formie łączonej czyli opiekuńczej i specjalistycznej.

Tabela 30. Placówki wsparcia dziennego na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego

Lp.	Podmiot prowadzący świetlice	Nazwa i adres świetlicy
1.	Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Dobra Wola Błonie”; 05-870 Błonie, ul. Narutowicza 20	Świetlica Integracyjno-Terapeutyczna „Dajemy Nadzieję” 05- 870 Błonie, ul. Narutowicza 20
2.	Stowarzyszenie „RAZEM” ul. Szkolna 2, 05-085 Kampinos	Świetlica Środowiskowa „Lipa” z oddziałami specjalistycznymi Łazy 40A i „Dąb” w Kampinosie
3.	Stowarzyszenie Kulturalne „Kotwica” Borzęcin Duży ul. Warszawska 697	Świetlica Środowiskowa „Wszędobylscy” Borzęcin Duży ul. Warszawska 697
4.	Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Warszawa ul. Knyszyńska 1	Ognisko Dziecięco-Młodzieżowe Izabelin ul. Matejki 21, 05-080 Izabelin
5.	Parafia Rzymsko – Katolicka Miłosierdzia Bożego w Ożarowie Mazowieckim, ul. Poznańska 183, 05-850 Ożarów Mazowiecki	Świetlica Środowiskowa i Socjoterapeutyczna z Oddziałem Rehabilitacyjnym ul. Poznańska 183, 05-850 Ożarów Mazowiecki

6.	Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej ul. Deotymy 42, Warszawa	Ośrodek Rehabilitacyjno-Terapeutyczny KSN Blizne Jasińskiego ul. Kopernika 10 05-082 Stare Babice
----	---	--

Źródło: opracowanie własne

Kwota dofinansowania w 2019 r. działalności placówek wsparcia dziennego wyniosła łącznie dla wszystkich podmiotów **300 000,00 zł**.

Działalność świetlic jest bardzo istotnym elementem pracy w środowisku lokalnym na rzecz rodzin i dzieci zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wielokrotnie dzięki systematycznej profilaktycznej pracy wychowawców, unikano kryzysu w rodzinie naturalnej, umieszczania dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej lub rodzinie zastępczej.

Plan pracy na rok 2020 w zakresie placówek wsparcia dziennego:

1. analiza otrzymywanych sprawozdań;
2. współpraca – w zakresie realizacji zadania.

II. POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO NA LATA 2014 – 2020

Zgodnie z obowiązującym Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego na lata 2014-2020, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim działa w oparciu o zasadę systemowości, interdyscyplinarności i kompleksowości. Tylko wieloaspektowe podejście do zjawiska przemocy w rodzinie może okazać się realnie pomocne. Żadna pojedyncza instytucja nie jest w stanie skutecznie rozwiązać problemu przemocy w rodzinie – niezbędna jest do tego współpraca, integracja działań, a przede wszystkim stworzenie stałej sieci współdziałających ze sobą instytucji. Interwencje mające miejsce na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego pokazują jak ważne jest wsparcie rodzin pozostających w kryzysie, dlatego poszukiwanie nowych, interaktywnych form udzielania pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie stanowi wyzwanie dla wszystkich podmiotów skupionych wokół dziecka i rodziny.

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie regularnie biorą udział w organizowanych przez poszczególne Gminy Zespołach Interdyscyplinarnych, gdzie omawiana jest sytuacja rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”, a także dalsze kierunki pracy zarówno z osobami doznającymi przemocy, jak i ją stosującymi. W 2019 roku, przedstawiciele PCPR byli obecni na 7 Zespołach Interdyscyplinarnych. Ma to ogromne znaczenie przy tworzeniu wcześniej wspomnianej trwałej współpracy międzyinstytucjonalnej.

Profesjonalizacja kadry w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest znaczącym elementem tworzonego systemu wsparcia ujętego w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Tematyka przemocy w rodzinie jest zagadnieniem wymagającym od pracowników jednostek pomocowych wyjątkowych umiejętności w zakresie współpracy z osobami doznającymi i stosującymi przemoc. Umiejętności te ciągle trzeba doskonalić, poszerzać swoje horyzonty, szczególnie w zakresie diagnostyki zjawiska przemocy, przeciwdziałania zapobiegania uzależnieniom. W 2019 r. pracownicy PCPR wzięli udział w szkoleniu pn. Przeciwdziałanie mobbingowi i dyskryminacji, Radzenie sobie ze stresem, profilaktyka zachowań ryzykownych. Narkotyki i NSP, Działalność zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych w świetle obowiązujących przepisów.

Kolejnym z istotnych elementów wsparcia dotyczącego przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy jest działalność Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego, które powstało 1 kwietnia 2010 roku jako odpowiedź na potrzeby mieszkańców Powiatu. Działanie tego elementu systemu wsparcia zostało omówione w poprzedniej części sprawozdania.

Ważny jest fakt, że na czas wprowadzenia i przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w 2014 roku przypadała realizacja projektu pt. „Życie bez klapsa – radosne dzieciństwo i odpowiedzialne rodzicielstwo”, z którego korzyści czerpiemy po dziś dzień. Projekt był odpowiedzią na ogłoszenie konkursowe Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej pod nazwą: „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”.

Głównym założeniem projektu było udzielenie pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie, poprzez kontynuację wcześniej podjętych działań w ramach Programu Ośłonowego – edycja 2012.

Działania te zostały już sprawdzone i przyniosły oczekiwane rezultaty, dlatego podjęto decyzję o ich kontynuacji na szerszą skalę.

Pomimo tego, że w 2016r., 2017r. i 2018r PCPR ponownie wnioskowało o wsparcie w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, dofinansowania nie otrzymało. Przerwa w realizacji Programu Ośłonowego pokazała, jak wymowne i niezbędne jest podejmowanie profilaktyki w tym zakresie. W roku 2018 pracownicy PCPR bazowali na tym, co udało się osiągnąć w latach poprzednich. Poradnik „Wychowanie bez klapsa” cały czas cieszy się dużym zainteresowaniem wśród rodziców, a wskazówki w nim ujęte nic nie straciły na swojej aktualności. Rodzice podnieśli swoje kompetencje wychowawcze i społeczne poprzez uczestnictwo w Warsztatach Umiejętności Wychowawczych pt. Szkoła dla rodziców cz. I.

W 2019 roku w ramach konkursu ogłaszanego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej tj. Programu Ośłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie otrzymaliśmy 51 120,00 złotych na realizację zadania pod tytułem „Stabilna Rodzina – Bezpieczne dziecko” na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego. W ramach, którego odbyły się następujące działania:

- spotkanie integracyjne dla rodzin zastępczych na terenie placówki opiekuńczo-wychowawczej w Błoniu,
- konsultacje dla dzieci z pieczy zastępczej z lekarzem psychiatrą (maj – grudzień),
- zajęcia z zakresu przeciwdziałania przemocy prowadzone przez psychologa (od maja do grudnia) w dwóch placówkach wsparcia dziennego na terenie gminy Kampinos i Błonie,
- supervizja (maj – listopad) dla zawodowych rodzin zastępczych i koordynatorów,
- zajęcia warsztatowe z „Original Play” (czerwiec- listopad) dla dzieci z placówek wsparcia dziennego z terenu gminy Kampinos i Ożarów Mazowiecki,
- kurs podstawowy „Original Play” zorganizowany w czerwcu dla pracowników placówek wsparcia dziennego, rodzin zastępczych zawodowych, koordynatorów,
- mediacje dla mieszkańców Powiatu Warszawskiego Zachodniego (maj – listopad),
- Warsztaty Umiejętności Wychowawczych dla mieszkańców PWZ,
- konkurs literacko plastyczny dla dzieci z pieczy zastępczej i placówek wsparcia dziennego,
- konferencja o tematyce: pomoc rodzinom z problemami przemocy, prawa dziecka i funkcjonowanie Ośrodka Interwencji Kryzysowej
- w ramach programu został opracowany informator dotyczący przeciwdziałania przemocy z kontaktami do służb działających w tym obszarze.

Projekt swym działaniem obejmował cały teren Powiatu Warszawskiego Zachodniego ze szczególnym zwróceniem uwagi na wzmocnienie rodziny.

Realizacja poszczególnych celów Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie odbywa się na przestrzeni 6 lat, według potrzeb mieszkańców i możliwości realizacji wykonawców.

Dom Samotnej Matki w Laskach

Powiat Warszawski Zachodni, w 2019 roku w dalszym ciągu współpracował z Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta w Laskach odnośnie prowadzenia w ramach interwencji kryzysowej, **domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży**, dotkniętych przemocą lub znajdujących się w innej sytuacji kryzysowej, zamieszkałych na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego.

Powiat na realizację zadania w roku 2019 przekazał kwotę **70 000,00 zł.**
W 2019 roku w Domu Samotnej Matki przebywało 5 kobiet i 5 dzieci, z terenu Powiatu Warszawskiego Zachodniego.

Dom Samotnej Matki w Laskach zapewnia całodobowy (okresowy) pobyt dla kobiet w ciąży i z małoletnimi dziećmi, umożliwiając:

1. zaspokojenie podstawowych potrzeb tj. wyżywienia, ubrania, podstawowych środków higieny osobistej i czystości, w sytuacjach, gdy nie miały możliwości ich samodzielnego zakupu – darowizny Towarzystwa, Banku Żywności SOS,
2. korzystanie ze świadczeń zdrowotnych,
3. wsparcie psychologa, pracownika socjalnego.

Głównym celem pomocy świadczonej przez Dom jest zapewnienie bezpiecznego schronienia kobietom i ich dzieciom, które są dotknięte przemocą w rodzinie lub znajdują się w innej sytuacji kryzysowej. Z bezpiecznym schronieniem związany jest cel kolejny, do którego powinny dążyć kobiety trafiające do DSM, a mianowicie usamodzielnienie i osiągnięcie stabilizacji życiowej. Pośrednimi celami są: szeroko pojmowana aktywizacja, poprawa sytuacji bytowej, poprawa funkcjonowania psychicznego, społecznego i zawodowego, odbudowa relacji społecznych oraz nabycie i rozwinięcie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych.

III. POMOC SPOŁECZNA

1. Zadania związane z prowadzeniem i kierowaniem do domów pomocy społecznej

Na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego działają dwa Domy Pomocy Społecznej, dla których organem prowadzącym jest Powiat Warszawski Zachodni:

- **Dom Pomocy Społecznej im. Księdza Kardynała Józefa Glempa w Bramkach** *przeznaczony dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie i osób przewlekle psychicznie chorych* – 170 miejsc (152+18). Koszt utrzymania jednego mieszkańca na tzw. „nowych zasadach” (osoba przyjęta do DPS po 1 stycznia 2004r.) w 2019r. wynosił 4 098,00 zł miesięcznie.

- **Dom Pomocy Społecznej w Bramkach** - 170 miejsc

Dom Pomocy Społecznej w Bramkach decyzją Wojewody Mazowieckiego z dnia 30.12.2009r. otrzymał zezwolenie na prowadzenie Domu na czas nieokreślony. Wojewoda Mazowiecki decyzją Nr 2/2012r z dnia 14 marca 2012r. zezwolił Powiatowi Warszawskiemu Zachodniemu na prowadzenie Domu Pomocy Społecznej w Bramkach dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz osób przewlekle psychicznie chorych, na czas nieokreślony.

- **Dom Pomocy Społecznej w Sadowej** *przeznaczony dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie* – 100 miejsc. Koszt utrzymania jednego mieszkańca na tzw. „nowych zasadach” (osoba przyjęta do DPS po 1 stycznia 2004r.), w 2019r. wynosił 4 069,00 zł miesięcznie.

- **Dom Pomocy Społecznej w Sadowej** - 100 miejsc

Dom Pomocy Społecznej w Sadowej otrzymał Decyzją Wojewody Mazowieckiego z dnia 31.12.2010 r. zezwolenie na prowadzenie Domu na czas nieokreślony.

W 2005 roku Starosta Warszawski Zachodni podpisał umowę z Fundacją „Miłosierdzie i Kultura” z siedzibą w Warszawie na finansowanie 9 miejsc z tendencją malejącą w Domu Opiekuńczo - Leczniczym Opatrzności Bożej w Pilaszkanie. Fundacja posiada zezwolenie Wojewody Mazowieckiego na prowadzenie w ramach działalności statutowej placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku pod nazwą Dom Opiekuńczo-Leczniczy Opatrzności Bożej w Pilaszkanie na czas nieokreślony. W roku 2018r. dotacja od Wojewody Mazowieckiego była przekazywana na 3 osoby.

Domy Pomocy Społecznej na swoją działalność oprócz dochodów własnych powiatu otrzymują dotację Wojewody Mazowieckiego na mieszkańców na tzw. „starych zasadach” – czyli przyjętych od DPS przed 1 stycznia 2004r. Dotacja ta od roku 2017 kształtowała się w sposób następujący:

2017 rok:

DPS Sadowa, DPS Bramki i Dom Opiekuńczo – Leczniczy w Pilaszkanie – dotacja Wojewody Mazowieckiego na jednego mieszkańca przebywającego na tzw. „starych zasadach” wyniosła 2 500,00 zł.

2018 rok:

DPS Sadowa, DPS Bramki i Dom Opiekuńczo – Leczniczy w Pilaszkanie – dotacja Wojewody Mazowieckiego na jednego mieszkańca przebywającego na tzw. „starych zasadach” wyniosła 2 700,00 zł.

2019 rok:

DPS Sadowa, DPS Bramki i Dom Opiekuńczo – Leczniczy w Pilaszkanie – dotacja Wojewody Mazowieckiego na jednego mieszkańca przebywającego na tzw. „starych zasadach” wyniosła 3 000,00 zł.

Od 2004 roku zmieniły się zasady kierowania osób do domów pomocy społecznej. Zgodnie z art.59 ust 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, organem kierującym i ustalającym odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej jest gmina właściwa dla osoby w dniu jej kierowania.

Obowiązani do ponoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są:

1. mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,
2. małżonek, zstępni przed wstępnymi,
3. gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej
- przy czym osoby i gmina określone w pkt. 2 i 3 nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli mieszkaniec domu ponosi pełną odpłatność.

W związku z powyższym, Wojewoda Mazowiecki nie przekazuje dotacji na osoby skierowane do domu pomocy społecznej po 1 stycznia 2004 roku.

Od 1 stycznia 2004 roku do Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie wpływają przygotowane przez Ośrodki Pomocy Społecznej dokumenty osób, które starają się o przyjęcie do domów pomocy społecznej, dla których organem prowadzącym jest powiat. Organ gminy lub miasta, z którego jest osoba zainteresowana umieszczeniem w domu pomocy społecznej, wystawia decyzję kierującą i o odpłatności za pobyt w DPS.

Decyzję o umieszczeniu w Domu Pomocy Społecznej w Bramkach lub w Sadowej wydaje z upoważnienia Starosty Warszawskiego Zachodniego, Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

W 2019 roku wydano 217 decyzji administracyjnych w tym:

- o umieszczeniu w domu pomocy społecznej 15 decyzji
- o zmianie odpłatności za dom pomocy społecznej (dla mieszkańców na tzn. "starych zasadach") 199 decyzji
- o ustaleniu należności podlegającej zwrotowi 2 decyzje
- inne (uchylenie decyzji) 1 decyzja

Na koniec 2019 roku liczba osób przebywających Domu Pomocy Społecznej na starych i nowych zasadach przedstawiała się następująco:

Tabela 31. Liczba osób na starych i nowych zasadach na koniec grudnia 2018r.

Dom Pomocy Społecznej	Liczba osób na starych zasadach	Liczba osób na nowych zasadach	Liczba ogółem
DPS w Bramkach	78	92	170
DPS w Sadowej	62	38	100
DOL Piłaszków	3	0	3

Źródło: opracowanie własne

Plan pracy na 2020 rok dotyczący zadań związanych z prowadzeniem i umieszczaniem do domów pomocy społecznej:

1. przygotowywanie sprawozdań z DPS do Wydziału Polityki Społecznej MUW;
2. analiza dokumentacji osób zainteresowanych umieszczeniem w domu pomocy społecznej na terenie naszego powiatu przy współpracy z konkretnym Domem;
3. wystawianie decyzji o umieszczeniu w DPS;
4. wystawianie decyzji zmieniającej odpłatności (mieszkańcom przebywającym wg tzw. starych zasad) na podstawie wywiadów środowiskowego z DPS;
5. współpraca z DPS w Bramkach i DPS w Sadowej pod względem merytorycznym.

2. Prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Środowiskowy Dom Samopomocy w Łubcu jest Ośrodkiem Wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi typu A i B, prowadzonym przez Krajowe Stowarzyszenie „Przyłącz Się Do Nas”. Jest to placówka dziennego pobytu, przeznaczona dla osób dorosłych, z terenu Powiatu Warszawskiego Zachodniego, obecnie dla 60 uczestników.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Łubcu funkcjonuje od 1 października 2004 roku. Pierwotnie ośrodek wsparcia był przeznaczony dla 40 osób. Od 1 stycznia 2015r. liczba miejsc została zwiększona – do 55 (z wyodrębnionymi 15 miejscami w Bramkach). Natomiast od 01 października 2018r. Wojewoda Mazowiecki ponownie wyraził zgodę na zwiększenie liczby miejsc i obecnie wynosi ona 60 tj.: usługi realizowane w Łubcu – 40 miejsc dla osób z zaburzeniami psychicznymi i w Bramkach – 20 miejsc dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

W 2019 roku z usług w/w Ośrodka korzystało 70 osób z terenu Powiatu Warszawskiego Zachodniego tj. z gmin: Błonie, Ożarów Mazowiecki, Stare Babice, Leszno. Większość uczestników jest dowożona do placówki i odwożona do domu.

Drugim Ośrodkiem wsparcia, który rozpoczął swoją działalność w grudniu 2015r. jest **Środowiskowy Dom Samopomocy w Sadowej** przeznaczony dla 20 osób z zaburzeniami psychicznymi typu A, prowadzony przez Społeczną Pomoc Stowarzyszenie „DOM”.

W ciągu 2019 roku z usług w/w Ośrodka korzystały łącznie 22 osoby. Uczestnicy pochodzą z terenu Powiatu Warszawskiego Zachodniego tj. z gmin: Izabelin i Łomianki oraz gmin ościennych. Uczestnicy zamieszkujący poza granicami powiatu korzystają z usług ŚDS na podstawie umów i porozumień zawartych między Powiatem Warszawskim Zachodnim a Powiatem Nowodworskim (Porozumienie Nr WAK.031.4.2016 z dnia 22.02.2016r.), Gminą Pomiechówek (porozumienie z dnia 10.02.2016r.) oraz Gminą Czosnów (porozumienie z dnia 01.12.2015r.).

Zgodnie z *ustawą o pomocy społecznej* jest to zadanie zlecone Powiatowi przez Wojewodę. Środki na finansowanie działalności Środowiskowych Domów Samopomocy są przekazywane z budżetu Wojewody Mazowieckiego i w 2019 roku wynosiły:

- 1/ dla ŚDS w Łubcu 1 402 860,00 zł,
- 2/ dla ŚDS w Sadowej 498 417,00 zł.

Środowiskowe Domy Samopomocy w swojej bieżącej działalności realizują zadania z zakresu pomocy społecznej, udzielając oparcia społecznego osobom chorym psychicznie oraz osobom z niepełnosprawnością intelektualną, mającym trudności z kształtowaniem swoich stosunków z otoczeniem, pozwalających na zaspokojenie ich podstawowych potrzeb życiowych, usamodzielnieniem i integracją społeczną. Pomoc ta ma głównie na celu utrzymanie osoby w jej naturalnym środowisku i przeciwdziałaniu instytucjonalizacji.

W 2019 roku w ramach pracy z uczestnikami, Domy realizowały zadania wynikające z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 roku w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Swoje działania, w roku 2019, Domy realizowały poprzez:

1. Realizację zadań zgodnie z indywidualnymi planami postępowania wspierająco – aktywizującego każdego uczestnika;
2. Prowadzenie treningów umiejętności społecznych;
3. Pomaganie w dostępie do świadczeń zdrowotnych;
4. Prowadzenie profilaktyki w zakresie zdrowia psychicznego i somatycznego;
5. Prowadzenie zajęć z zakresu terapii zajęciowej;
6. Prowadzenie zajęć z zakresu rekreacji ruchowej z udziałem koni (hipoterapia), w celu poprawy lub podtrzymania ogólnej kondycji fizycznej i psychicznej uczestników;

7. Dążenie do pełnej integracji osób chorych psychicznie poprzez reprezentowanie ich interesów w społeczności lokalnej;
8. Udzielanie pomocy przy rozwiązywaniu spraw i problemów;
9. Współpracę z rodziną w zakresie kształtowania odpowiednich postaw wobec uczestnika oraz innymi osobami lub podmiotami działającymi w obszarze udzielania pomocy, w zakresie niezbędnym, gwarantującym jak największą efektywność wspólnie podejmowanych oraz realizowanych działań na rzecz uczestników;
10. Dbanie o bezpieczne i higieniczne warunki pobytu;
11. Zapewnienie właściwego poziomu usług;
12. Dążenie do poprawy jakości życia uczestników;
13. Zapewnienie możliwości skorzystania z posiłku przygotowanego w ramach treningu kulinarnego;
14. Zapewnienie możliwości skorzystania z usługi transportowej, polegającej na dowożeniu uczestników na zajęcia;
15. Pozyskiwanie funduszy na potrzeby ponad standardowych zadań.

Domy są miejscem wsparcia dla wszystkich tych osób, które ze względu na przewlekły charakter choroby i często pojawiającej się izolacji społecznej, tracą poczucie własnej wartości oraz samooceny. U osób uczestniczących w zajęciach w placówce dominują następujące deficyty:

- schizofrenia paranoidalna;
- zaburzenia zachowania;
- zaburzenia emocjonalne;
- zaburzenia nastroju;
- zaburzenia depresyjne;
- zespół paranoidalny;
- zaburzenia lękowe;
- fobie społeczne,
- niepełnosprawność intelektualna.

Dodatkowo przy zaburzeniach psychicznych, często występują schorzenia współistniejące tj. padaczka, upośledzenie umysłowe, choroby somatyczne.

Rekrutacja uczestników przebiega zgodnie z *Ustawą o pomocy społecznej* i *Ustawą o ochronie zdrowia psychicznego*. Uczestnikami Środowiskowego Domu Samopomocy w Łubcu i Sadowej są osoby dorosłe (kobiety i mężczyźni, dolna granica wieku 18 lat, górna granica wieku nieograniczona) chore psychicznie, mieszkające na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego oraz na mocy zawartego porozumienia – mieszkańcy powiatu nowodworskiego. Warunkiem uczestnictwa w zajęciach jest uzyskanie skierowania wydanego przez lekarza rodzinnego i lekarza psychiatrę lub neurologa oraz decyzji administracyjnej kierującej do ŚDS wydanej z upoważnienia Starosty Warszawskiego Zachodniego przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

W 2019 roku 92 osoby posiadały decyzję do ŚDS-ów, na podstawie wywiadów środowiskowych przeprowadzanych co 6 miesięcy w miejscu zamieszkania lub pobytu osoby zainteresowanej, przez pracownika socjalnego PCPR. Zgodnie z zasadami funkcjonowania środowiskowych domów samopomocy uczestnicy zajęć zobowiązani są do ponoszenia odpłatności w wysokości uzależnionej od kryterium dochodowego oraz sytuacji materialno – bytowej. I tak, w 2019 roku odpłatność ponosiło 5 osób. **Łączny dochód z odpłatności uczestników ośrodka w 2019 roku wyniósł 5 114,17 zł.**

W dniu 4 listopada 2016 r. została uchwalona, z inicjatywy Rady Ministrów, ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. poz. 1860). Zgodnie z postanowieniami tej ustawy Rada Ministrów przyjęła w terminie do dnia 31 grudnia 2016 r. program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” dotyczący w szczególności wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, opieki, w tym paliatywnej, lub rehabilitacji dzieci, wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin w przypadku ciąży powikłanej, pomocy w zabezpieczeniu szczególnych potrzeb, w tym mieszkaniowych, rodzin z dzieckiem posiadającym stosowne zaświadczenie.

Program obejmuje kompleksowe rozwiązania, w szczególności w obszarach dotyczących wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin, wczesnego wspomagania dziecka i jego rodziny, usług wspierających i rehabilitacyjnych, wsparcia mieszkaniowego, a także koordynacji wsparcia, poradnictwa i informacji. Jednym z wiodących zadań, w zakresie usług wspierających i rehabilitacyjnych jest m.in. zapewnienie opieki wychnieniowej dla rodziców lub opiekunów osób niepełnosprawnych. Istotnym elementem realizacji Programu jest rozwój sieci środowiskowych domów samopomocy, między innymi poprzez rozszerzenie ich typów w celu ułatwienia dostępu większej grupie osób. Pomocą zostaną objęte osoby z zaburzeniami psychicznymi, w tym z niepełnosprawnościami sprzężonymi, a także osoby ze spektrum autyzmu.

Biorąc pod uwagę fakt, że niektórzy z uczestników Środowiskowych Domów Samopomocy w Łubcu i w Sadowej mają orzeczoną niepełnosprawność sprzężoną, bądź też spektrum autyzmu, z tego tytułu ośrodki wsparcia otrzymują dodatkowe wsparcie na realizację zadań związanych z ustawą „Za życiem”.

Tabela 32. Kwota dotacji w ramach ustawy „Za życiem”

ŚDS	Dotacja „Za życiem”	Ogólna kwota dotacji w 2019r.
Środowiskowy Dom Samopomocy w Łubcu	119 700,00 zł	1 283 160,00zł
Środowiskowy Dom Samopomocy w Sadowej	72 450,00 zł	425 967,00 zł
Razem	192 150,00 zł*	1 709 127,00 zł

Źródło: opracowanie własne

* kwota dotacji w ramach ustawy „Za życiem” jest ujęta w ogólnych kwotach dotacji z Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego.

Kwota dotacji na każdego uczestnika środowiskowego domu samopomocy w 2019r. wynosiła 1 753,00 zł, natomiast na każdego uczestnika ze sprzężoną niepełnosprawnością dotacja w ramach programu „Za życiem” zwiększała się o 525,00 zł.

Plan pracy na rok 2020 w zakresie prowadzenia ośrodków wsparcia – Środowiskowych Domów Samopomocy:

1. przeprowadzanie wywiadów środowiskowych z uczestnikami ŚDS;
2. wystawianie decyzji do ŚDS;
3. analiza otrzymywanych sprawozdań z ŚDS pod względem merytorycznym;
4. przygotowywanie sprawozdań do Wydziału Polityki Społecznej MUW (miesięczne, półroczne roczne i inne);
5. współpraca z ośrodkiem w zakresie realizowanych zadań.

3. Mieszkanie chronione

W 2019r. w Powiecie Warszawskim Zachodnim funkcjonowały dwa mieszkania chronione – treningowe dla osób opuszczających pieczę zastępczą.

Jedno z mieszkań funkcjonuje od 2009 r. przy ul. Piłsudskiego 6 m 40 w Błoniu. W roku 2018 w mieszkaniu chronionym „Hacjenda” w Błoniu mieszkali łącznie **2 osoby**. W 2019r. w mieszkaniu chronionym zamieszkiwał jeden pełnoletni wychowanek rodziny zastępczej, który był studentem IV roku matematyki na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego.

Drugie mieszkanie chronione treningowe dla czterech osób, powołane zostało w 2017 roku przy ul. Piłsudskiego 10a w Błoniu, a w pełni wyposażone w meble i sprzęt gospodarstwa domowego w 2018r. za kwotę 35 5000 zł. Obecnie jest przygotowane na przyjęcie osób usamodzielniających się potrzebujących wsparcia w postaci miejsca w mieszkaniu chronionym.

Całoroczny koszt utrzymania obu mieszkań chronionego (zakup wyposażenia, środków czystości, opłaty za energię elektryczną, gazową, ciepłą, wodę, czynsz, ścieki, internet oraz śmieci) w 2019 roku wyniósł 7170,69 zł. Porównując tę kwotę z rokiem ubiegłym okazuje się, że koszty utrzymania mieszkań chronionych wzrosły gdyż wynosiły one 6 718,89, zaś w roku 2017 wyniosły 8 447,57 zł. W 2019 roku w mieszkaniu chronionym został przeprowadzony remont w mieszkaniu chronionym przy ul. Piłsudskiego 6/40 za kwotę 10 833,63 zł.

Miejsca w mieszkaniu chronionym przyznawane są decyzją administracyjną, jako świadczenie z pomocy społecznej. Wobec mieszkańców ustalana jest miesięczna odpłatność za mieszkanie. Podstawowym kryterium jest osobista sytuacja materialna, która warunkuje wysokość miesięcznej należności. Miesięczne opłaty są formą nauki obowiązku sumiennego ponoszenia odpłatności, które wychowankowie będą musieli dokonywać w samodzielnym życiu dorosłym. Ta forma pracy socjalnej niweluje skutki wyuczonego syndromu bezradności, którym dotknięci są pełnoletni wychowankowie placówek opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych. Mieszkanie chronione „Hacjenda” zostało w pełni wyposażone przez PCPR w niezbędne meble, sprzęt gospodarstwa domowego oraz rzeczy codziennego użytku. Zapewniamy również środki czystości potrzebne do prawidłowego funkcjonowania w mieszkaniu chronionym. Mieszkanie poddawane jest regularnej konserwacji i w przypadku wystąpienia usterek na bieżąco są one usuwane.

4. Pomoc cudzoziemcom

Zasady udzielania pomocy integracyjnej dla osób posiadających status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą reguluje rozdział V ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018r., poz. 1508) oraz rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 kwietnia 2015r. w sprawie udzielania pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą (Dz. U. z 2015, poz. 515).

Pomoc mająca na celu wspieranie procesu integracji przysługuje cudzoziemcowi, który:

1) uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej **status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą** lub

2) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, tj. przebywa

na tym terytorium w celu połączenia się z rodziną i jest członkiem rodziny cudzoziemca zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z nadaniem mu statusu uchodźcy lub udzieleniem mu ochrony uzupełniającej.

Pomocy udziela starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania cudzoziemca. Przyznaje się ją na wniosek złożony za pośrednictwem powiatowego centrum pomocy rodzinie w terminie 60 dni od dnia uzyskania przez cudzoziemca w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy albo ochrony uzupełniającej lub uzyskania przez niego zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością określoną w ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d). Wniosek cudzoziemca, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, obejmuje małoletnie dzieci cudzoziemca oraz jego małżonka, jeżeli uzyskali w RP status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą lub uzyskali zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością określoną w ustawie.

Pomoc jest realizowana w ramach **indywidualnego programu integracji**, uzgodnionego między powiatowym centrum pomocy rodzinie a cudzoziemcem, określającego wysokość, zakres i formy pomocy, w zależności od indywidualnej sytuacji życiowej cudzoziemca i jego rodziny. Przyznanie pomocy jest poprzedzone wywiadem środowiskowym (w miejscu zamieszkania), to znaczy po rozpoznaniu przez pracownika socjalnego sytuacji rodzinnej, zdrowotnej materialnej, zawodowej, znajomości języka polskiego wnioskodawcy i członków jego rodziny oraz po uzgodnieniu programu integracyjnego.

Pomocy udziela się w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy. Obejmuje ona:

- 1) świadczenia pieniężne przeznaczone na:
 - a) utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe,
 - b) pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego;
- 2) opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne określonej w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 3) pracę socjalną;
- 4) poradnictwo specjalistyczne, w tym poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne;
- 5) udzielanie informacji oraz wsparcia w kontaktach z innymi instytucjami, w szczególności z instytucjami rynku pracy, ze środowiskiem lokalnym oraz organizacjami pozarządowymi;
- 6) inne działania wspierające proces integracji cudzoziemca.

Wysokość świadczeń pieniężnych :

1) w okresie pierwszych 6 miesięcy realizacji programu integracyjnego:

- do 1376,00 zł miesięcznie – dla osoby samotnie gospodarującej;
- do 963,20 zł miesięcznie na osobę – w rodzinie 2-osobowej;
- do 825,60 zł miesięcznie na osobę – w rodzinie 3-osobowej;
- do 688 zł miesięcznie na osobę – w rodzinie 4-osobowej i większej.

2) w okresie od 7 do 12 miesiąca realizacji programu integracyjnego:

- do 1238,40 zł miesięcznie – dla osoby samotnie gospodarującej;
- do 866,88 zł miesięcznie na osobę – w rodzinie 2-osobowej;

- do 743,04 zł miesięcznie na osobę – w rodzinie 3-osobowej;
- do 647 zł miesięcznie na osobę – w rodzinie 4-osobowej i większej.

Minimalna kwota świadczenia pieniężnego wynosi 647 zł na osobę/miesięcznie. Świadczenia pieniężne są przyznawane w drodze decyzji administracyjnej, od której służy odwołanie za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Warszawie.

W 2019 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim objęło pomocą jedną osobę (samodzielnie gospodarującą) narodowości Palestyńskiej mającą nadaną, drogą decyzji administracyjnej przez Urząd ds. Cudzoziemców status uchodźcy. Pracownicy PCPR razem z w/w opracowali Indywidualny Program Integracyjny, którego postanowienia są na bieżąco realizowane. Prace z tą osobą były podejmowane na bieżąco (np. pomoc w sprawach urzędowych – nadanie numeru PESEL, pomoc w zameldowaniu, skierowanie na kurs języka polskiego).

W 2019 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w swym działaniu wspierało 1 rodzinę jednoosobową, która decyzją Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców posiadała nadany status uchodźcy. Na ten cel zostało wydatkowanych **2403,00 zł.**

Tabela 33. Liczba cudzoziemców posiadających status uchodźcy bądź ochrony uzupełniającej, którym udzielono wsparcia w 2019r.

Liczba rodzin objętych pomocą w ramach posiadanego statusu uchodźcy	1 rodziny – 1 osoba
Liczba rodzin objętych pomocą w ramach posiadanej ochrony uzupełniającej	0
Kwota przekazana na realizację IPI	2403,00 zł

Źródło: opracowanie własne

Karta Polaka jest dokumentem potwierdzającym przynależność cudzoziemca do narodu polskiego. **Nie oznacza ona jednak nadania cudzoziemcowi obywatelstwa polskiego, przyznania prawa pobytu czasowego czy stałego w Polsce ani prawa przekraczania granic Polski bez wizy.**

Posiadanie Karty Polaka związane jest jednak z pewnymi uprawnieniami; jej posiadacz może:

- bez opłat otrzymać wizę krajową uprawniającą do wielokrotnego przekraczania granicy polskiej;
- bez opłat złożyć wnioski o nadanie obywatelstwa przez Prezydenta RP w polskim konsulacie;
- korzystać z pomocy Konsula, w ramach jego kompetencji, w sytuacji zagrożenia życia lub bezpieczeństwa;
- podejmować na terenie Polski legalną pracę bez konieczności posiadania zezwolenia na pracę;
- prowadzić w Polsce działalność gospodarczą na takich samych zasadach jak obywatele polscy;

- w Polsce korzystać z bezpłatnego systemu oświaty na poziomie podstawowym, średnim i wyższym na takich samych zasadach jak obywatele polscy, a zarazem ubiegać się o stypendia i pomoc na naukę przeznaczone dla cudzoziemców uczących się i studiujących w Polsce;
- w stanach nagłych korzystać w Polsce z bezpłatnej opieki zdrowotnej na takich samych zasadach jak obywatele polscy;
- korzystać z 37-procentowej ulgi na przejazdy koleją na terenie Polski;
- za darmo zwiedzać muzea państwowe w Polsce;
- w pierwszej kolejności ubiegać się o środki finansowe z budżetu państwa polskiego lub z budżetu samorządów gmin w Polsce przeznaczone na wspieranie Polaków za granicą;
- bez opłat złożyć wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt stały.

Posiadacze Karty Polaka mogą ubiegać się o świadczenie pieniężne dla cudzoziemców ubiegających się o pobyt stały w związku z posiadaniem w/w Karty. Jednak pomoc ta dotyczy tych, którzy po dniu 01.01.2017 r. złożyli wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt stały z tytułu posiadania tej Karty i od daty złożenia wniosku o pobyt stały nie upłynął okres 3 miesięcy. Jeśli wniosek o pobyt stały z tytułu posiadania Karty Polaka złożony został przed dniem 01.01.2017 r., to nie można otrzymać świadczenia pieniężnego. Badaniem stanu faktycznego tj., czy danej osobie przysługuje świadczenie czy też nie, zajmują się Urzędy Wojewódzkie właściwe ze względu na miejsce zamieszkania osoby wnioskującej o świadczenie.

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie na mocy upoważnienia Starosty Warszawskiego Zachodniego w 2018 roku wspierał cudzoziemców posiadających ważną Kartę Polaka oraz przyznanym prawem do świadczenia w postaci wypłaty tego świadczenia.

Do PCPR w PWZ w 2019r. wpłynęło łącznie 18 wniosków o wypłatę przyznanego świadczenia decyzją MUW, zaś w 2018r. wpłynęło 30 ww. wniosków. Wypłata świadczenia następowała w momencie otrzymania od Wydziału Spraw Cudzoziemców Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie – otrzymano 18 decyzji i na tyle też wniosków zgłaszano zapotrzebowanie na środki finansowe. Łącznie na ten cel w 2019r. wydano kwotę 126 585,00 zł, co przeznaczono dla 21 osób (dzieci i dorosłych). W ciągu 2018 roku wypłacono kwotę 225 614 zł dla 41 osób.

Tabela 34. Zestawienie decyzji otrzymanych z MUW z liczbą osób, których te decyzje dotyczyły

2019 rok	
Liczba decyzji (ogółem), z czego:	18 decyzji
Liczba decyzji indywidualnych	16 decyzji/ 16 osób
Liczba decyzji wspólnych (rodzice z dziećmi, małżonkowie)	2 decyzje (5 osób, z czego 2 dzieci)
RAZEM: 18 decyzji, 21 osób, z czego 2 dzieci, 126 585,00 zł	

Źródło: opracowanie własne

Część z osób, które w roku 2019 miały wypłacane świadczenia wykorzystały je całkowicie, tzn. miały wypłacone świadczenie za 9 kolejnych miesięcy. Pozostali będą mogli ponownie ubiegać się o świadczenie na brakujący okres składając właściwy wniosek do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego.

Plan pracy w zakresie integracji cudzoziemców na 2020 rok zakłada:

1. pomoc wszystkim cudzoziemcom z terenu Powiatu Warszawskiego Zachodniego, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą w zakresie indywidualnego programu integracji;
2. opracowywanie wraz z cudzoziemcem indywidualnego programu integracji i pomoc w jego realizacji;
3. informowanie o instytucjach, których udział jest niezbędny w procesie realizacji programu integracyjnego;
4. wypłacanie świadczeń na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego;
5. regularne ocenianie w zakresie stopnia i efektywności procesu integracji;
6. monitorowanie nauki język polskiego przez cudzoziemca;
7. monitorowanie postępów w zakresie poszukiwania zatrudnienia lub innych form aktywności zawodowej;
8. monitorowanie funkcjonowania społecznego cudzoziemca w środowisku miejsca zamieszkania;
9. pomoc w rozwiązywaniu wszelkich problemów, z którymi cudzoziemiec realizujący program integracji nie jest w stanie sam sobie poradzić;
10. wypłacanie świadczeń dla posiadaczy Karty Polaka po wcześniejszym otrzymaniu decyzji z Wydziału Spraw Cudzoziemców Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego.

5. Pomoc repatriantom

W 2013 roku wpłynęła jedna decyzja Ministerstwa Spraw Wewnętrznych orzekająca przyznanie środków z budżetu Państwa na pokrycie kosztów przejazdu, zagospodarowanie i bieżące utrzymanie dla jednej osoby – repatrianta w wysokości 7 878,64 zł jednorazowo. Po otrzymaniu środków z Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego, zostały wypłacone Zainteresowanej.

W roku 2015 zgłosiła się jedna rodzina repatriancka (2 osoby) – wpłynęła także jedna decyzja Ministerstwa Spraw Wewnętrznych orzekająca przyznanie środków z budżetu Państwa w łącznej wysokości **19 199,16 zł**.

W 2016 roku na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego – w Dziekanowie Leśnym, rodzina z Mariupola otrzymała mieszkanie wyremontowane i umeblowane ze środków powiatu. Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie cały czas pozostają w kontakcie z rodziną. Wszelkie działania podejmowane są adekwatnie do zgłoszonych przez rodzinę potrzeb.

W 2018 roku nie zgłosiła się żadna rodzina repatriancka.

W 2019 roku, do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie zgłosiła się jedna rodzina repatriancka. Zgodnie z decyzją Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji rodzina otrzymała pomoc finansową w wysokości **49 583,16 zł**. Rodzina pozostaje w kontakcie z PCPR, a pomoc udzielana jest w miarę zgłaszanych potrzeb.

IV. ZADANIA WYNIKAJĄCE Z USTAWY O REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ ORAZ ZATRUDNIENIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim realizowało w 2019 roku zadania z zakresu rehabilitacji społecznej na podstawie Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 roku w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 926).

a.

Artykuł 35a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1172 z późn. zm.) nakłada na powiat obowiązek realizowania zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej.

b.

Artykuł 4 ust. 1 pkt 5 Ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 511 ze zm.) nakłada obowiązek wykonywania zadań publicznych o charakterze ponadgminnym w zakresie wspierania osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 538 z późn. zm.), Zarząd PFRON przesłał dnia 19 lutego 2019 r. informacje o wysokości środków przypadających w 2019 r. dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego. Plan środków został określony w wysokości **1 883 858 zł.**

Rada Powiatu Warszawskiego Zachodniego dnia 11 kwietnia 2019 r. podjęła Uchwałę Nr V/40/2019 w sprawie zadań realizowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przez Powiat Warszawski Zachodni w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej w 2019 r., przeznaczając na:

1. dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej zgodnie z zawartymi umowami **1 423 680 zł.**
2. rehabilitację społeczną **410 178 zł.**
3. rehabilitację zawodową **50 000 zł.**

Uchwałą Rady Nr VIII/82/2019 z dnia 30 października 2019 r. zwiększono środki finansowe PFRON (pismo Zarządu PFRON z dnia 18.10.2019 r.) o kwotę **62 615 zł.**, w tym: na bieżącą działalność warsztatów terapii zajęciowej o kwotę **24 000 zł.** oraz na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej o kwotę **38 615 zł.**

Ostatecznie podział środków finansowych w wysokości **1 946 473 zł.** w 2019 roku wyglądał następująco:

1. dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej zgodnie z zawartymi umowami **1 447 680 zł.**
2. rehabilitacja społeczna **448 793 zł.**
3. rehabilitacja zawodowa **50 000 zł.**

Przy podziale środków kierowano się:

1. potrzebami zgłoszonymi do służb realizujących w Powiecie zadania PFRON (wnioski osób zainteresowanych otrzymaniem dofinansowania złożone w PCPR i PUP);
2. wysokością wykonania poszczególnych zadań w latach ubiegłych.

c.

Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych, jako organ opiniodawczy – doradczy spotkała się w 2019 r. pięciokrotnie w celu omówienia problemów z zakresu działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu Warszawskiego Zachodniego.

Na pierwszym posiedzeniu Rada zapoznała się i pozytywnie zaopiniowała podział środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w wysokości **460 178 zł.** na realizację zadań powiatu w 2019 roku tj. na rehabilitację zawodową – 50 000 zł., rehabilitację społeczną – 410 178 zł. oraz ustaliła zasady przyznawania dofinansowań zadań w ramach rehabilitacji społecznej:

- uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych dzieci i młodzieży uczącej się do 24 roku życia,
- uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych osób dorosłych, które nie korzystały z dofinansowania w latach 2016-2018,
- zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny,
- zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
- usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika,
- zlecania zadań realizowanych przez fundacje i organizacje pozarządowe

i w celu pozytywnego rozpatrzenia jak największej liczby wniosków w 2019 roku dofinansowania przyznawane do:

- uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych mogą zostać obniżone o 20%,
- zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze mogą zostać obniżone do wysokości 100% kwoty refundacji NFZ,
- likwidacji barier mogą zostać obniżone do wysokości 70% kosztu całkowitego,
- zakupu sprzętu rehabilitacyjnego mogą zostać obniżone do wysokości 60% kosztu całkowitego.

Podział środków finansowych był modyfikowany w zależności od ilości złożonych w PCPR wniosków na poszczególne programy oraz otrzymania dodatkowych środków finansowych PFRON. Zmiany te były opiniowane i zatwierdzane przez Radę na kolejnych posiedzeniach.

Ponadto Rada pozytywnie zaopiniowała projekt zakupu samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych dla:

- Środowiskowego Domu Samopomocy w Łubcu
- Środowiskowego Domu Samopomocy w Sadowej
- Domu Pomocy Społecznej w Bramkach

w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III”, którego realizacja pozwoli zapewnić:

- w środowiskowych domach możliwość dowozu osób niepełnosprawnych będących uczestnikami ŚDS na zajęcia, jak również na treningi budżetowe, do urzędów lub przychodni zdrowia oraz w ramach integracji społecznej na różnego rodzaju spotkania, zawody sportowe, konkursy i przeglądy twórczości osób niepełnosprawnych, do instytucji kulturalnych np. kina, teatry, muzea,
- w domu pomocy społecznej możliwość przewozu mieszkańców domu w celu: korzystania ze świadczeń zdrowotnych u lekarzy specjalistów, załatwiania spraw w urzędach administracji publicznej a także realizacji potrzeb integracji społecznych jak na przykład udział w imprezach kulturalno – rozrywkowych.

Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych sukcesywnie była informowana o programach realizowanych ze środków PFRON, w tym m.in. o pilotażowym programie „Aktywny samorząd”. Rada opiniowała pozytywnie przedstawiane projekty.

d.

Warsztaty Terapii Zajęciowej na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego.

Plan budżetu dla Warsztatów Terapii Zajęciowej wynosił **1 581 867 zł.** w tym:

- **90%** stanowiły środki PFRON, tj. **1 423 680 zł.**
- **10%** stanowiły środki Powiatu Warszawskiego Zachodniego, tj. **158 187 zł.**

W październiku 2019 roku przeznaczono dla warsztatów dodatkowe środki finansowe na bieżącą działalność w kwocie **26 667 zł.** (w tym: *24 000 zł. stanowiły środki finansowe PFRON a 2 667 zł. stanowiły środki własne powiatu*).

Ponadto z dniem 1 grudnia 2019 roku została zwiększona liczba uczestników w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Sadowej o 5 osób. Koszt zwiększenia wyniósł 8 795 zł. i został sfinansowany ze środków Powiatu Warszawskiego Zachodniego.

Ostatecznie na Warsztaty Terapii Zajęciowej wypłacono kwotę **1 617 329 zł.,** w tym:

- **89,51%** stanowiły środki PFRON, tj. **1 447 680 zł.**
- **10,49%** stanowiły środki Powiatu Warszawskiego Zachodniego, tj. **169 649 zł.**

e.

Poniższe sprawozdanie przedstawia realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej.

W 2019 roku wpłynęło do PCPR 109 wniosków (174 osoby, w tym 65 opiekunów) o dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym. Dofinansowanie otrzymało **133** osób (osoby niepełnosprawne wraz z opiekunami). Rozplanowano **131 384 zł.,** natomiast wypłacono **115** osobom na łączną kwotę **114 589 zł.,** w tym:

- **47** dorosłym niepełnosprawnym do 24 r. ż. w kwocie **52 541 zł.,**
- **20** opiekunom osób dorosłych do 24 r. ż. w kwocie **15 368 zł.,**
- **24** dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej w kwocie **28 008 zł.,**
- **24** opiekunom dzieci i młodzieży w kwocie **18 672 zł.**

W ramach likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych wpłynęło 39 wniosków na kwotę 264 340 zł., zawarto **21 umów** na łączną kwotę **106 175 zł.**

Wypłacono dofinansowanie **20** osobom niepełnosprawnym w kwocie **101 329 zł.** w tym:

- w ramach likwidacji barier architektonicznych w kwocie **74 423 zł.:**
 - zakup i montaż podnośnika sufitowego dla 1 osoby,
 - zakup i montaż krzesła schodowego dla 1 osoby,
 - zakup schodołazu dla 1 osoby,
 - przystosowanie łazienki dla 2 osób,
- w ramach likwidacji barier w komunikowaniu się w kwocie **5 773 zł.:**
 - zakup tabletów wraz z oprogramowaniem Mówik dla 4 osób,
 - zakup oprogramowania Mówik, laminatora dla 1 osoby,
 - zakup słuchawek nausznych dla 1 osoby,
- w ramach likwidacji barier technicznych w kwocie **21 133 zł.:**
 - zakup łóżka elektrycznego (rehabilitacyjnego) dla 7 osób,

- zakup podnośnika transportowo dla 1 osoby,
- zakup krzeselka toaletowego dla 1 osoby.

W ramach zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny wpłynęło 11 wniosków na kwotę 56 970 zł., zawarto **2 umowy** na łączną kwotę **21 553 zł.** Wypłacono dofinansowanie **1** osobie niepełnosprawnej (dziecko) w kwocie **21 133 zł.** do urządzenia NF-WALKER 2

W ramach dofinansowania zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze wpłynęło 148 wniosków na kwotę 368 218 zł. Pozytywnie rozpatrzono wnioski **106** osobom niepełnosprawnym i wypłacono dofinansowanie na łączną kwotę **191 742 zł.** Dopłata obejmowała:

- w ramach przedmiotów ortopedycznych: wózki inwalidzkie, pionizator, urządzenie multifunkcyjne, protezy kończyn dolnych, nogawicę uciskową, ortezy, gorset ortopedyczny, obuwie ortopedyczne;
- w ramach środków pomocniczych: aparaty słuchowe, wkładki do aparatów słuchowych, protezę powietrzną CPAP, krtań elektroniczną, poduszki przeciwoleżynowe, materace przeciwoleżynowe, protezę piersi, cewniki, pieluchomajtki, sensory i zbiorniki na insulinę.

W roku 2019 na dofinansowanie do sportu, rekreacji, kultury i turystyki osób niepełnosprawnych nie wpłynął żaden wniosek.

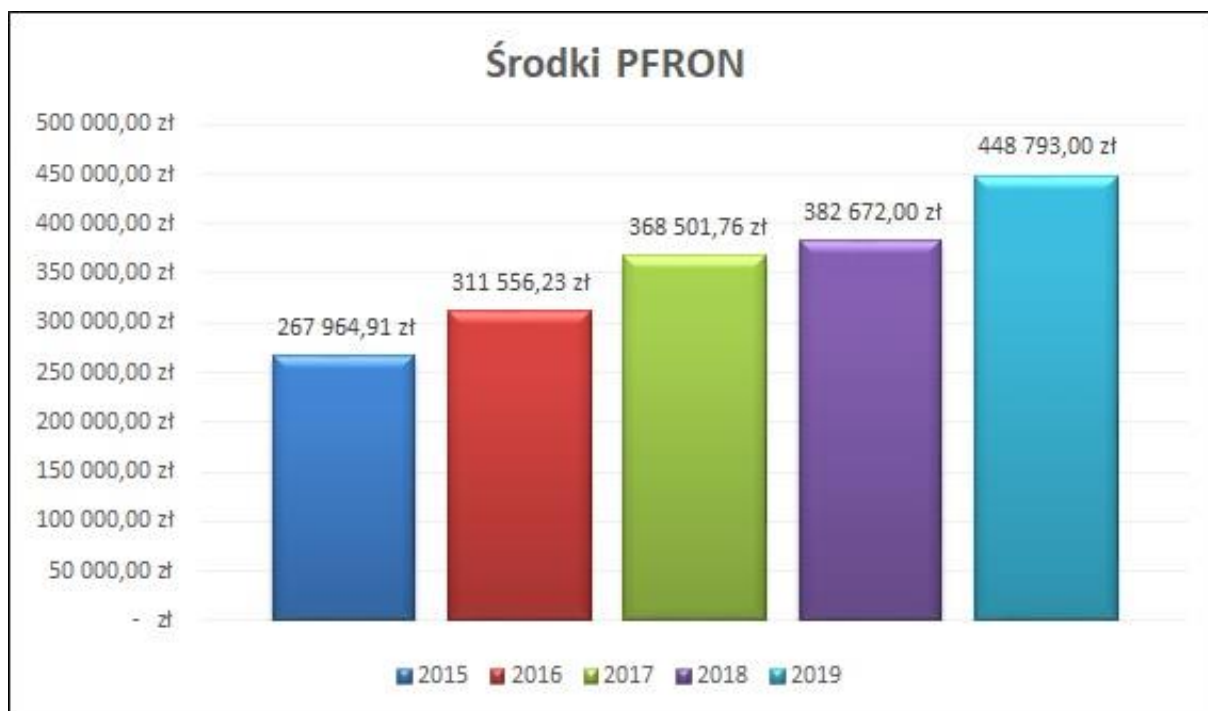
Zgodnie z art. 35a ust. 1 pkt. 9c w związku z art. 36 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1172 z późn. zm.) były realizowane zadania z zakresu rehabilitacji społecznej na prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć usprawniających zgodnie z § 1 pkt. 5 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 lutego 2008 r. w sprawie rodzajów zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zleczanych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1945) dla osób niepełnosprawnych będących mieszkańcami Powiatu Warszawskiego Zachodniego. Realizatorami zadania w okresie od 1 lipca 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. były:

1. „Społeczna Pomoc – Stowarzyszenie DOM” z siedzibą w Sadowej, które prowadziło 1 klub:
 - KLUB SPORTOWO – TURYSTYCZNY „Aktywni Razem” – dofinansowanie w kwocie **10 000 zł.**
2. Krajowe Stowarzyszenie „Przyłącz się do nas” z siedzibą w Bramkach, które prowadziło 1 klub:
 - Integracyjny Klub Sportowy Cyklista – dofinansowanie w kwocie **10 000 zł.**

Na realizację zadania przyznano dofinansowanie w łącznej kwocie **20 000 zł.**

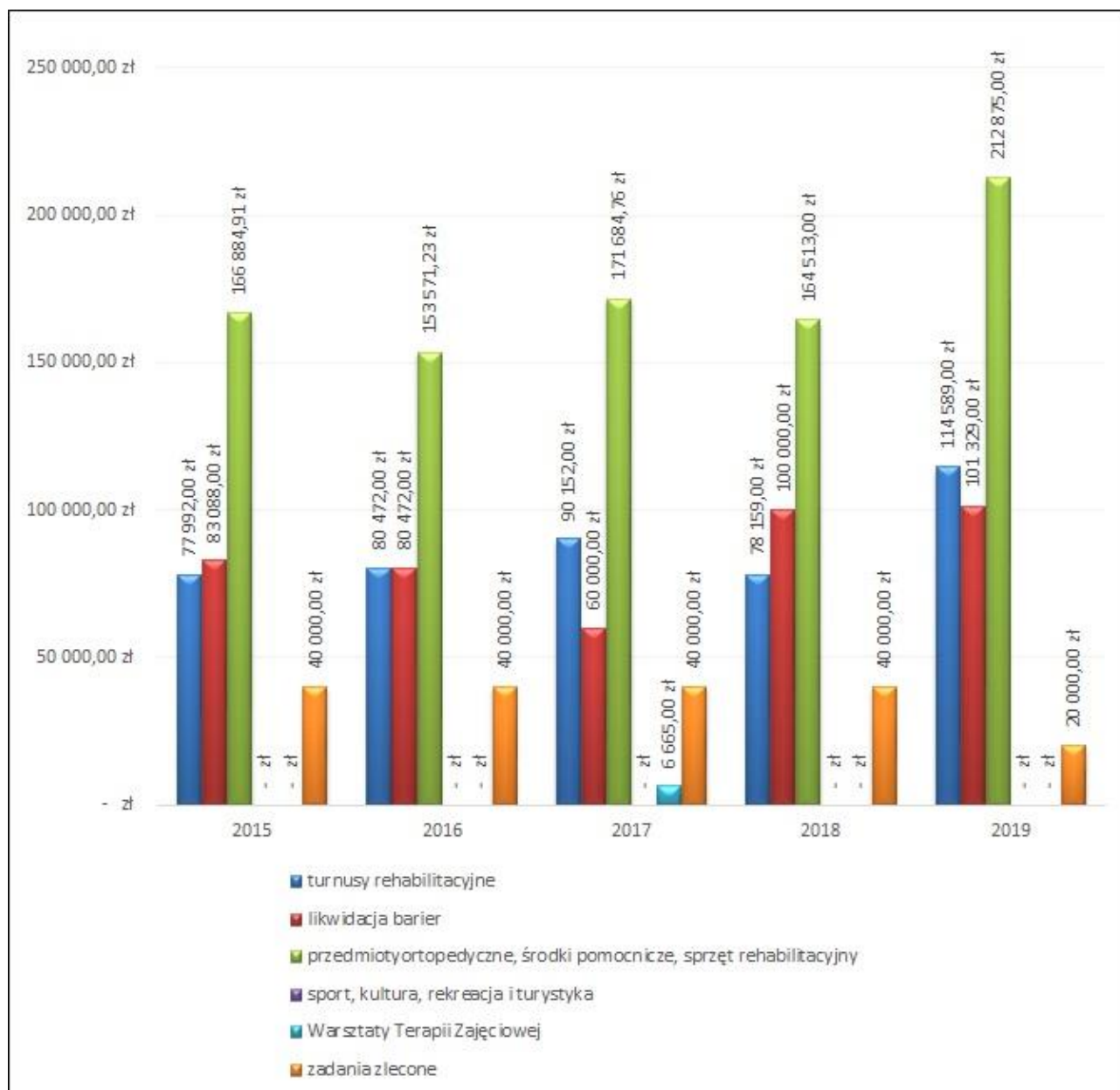
Poniższe wykresy przedstawiają wysokość otrzymanych środków finansowych PFRON oraz podział tych środków na poszczególne zadania z zakresu rehabilitacji społecznej w latach 2015 – 2019.

**Wykres przedstawiający środki finansowe otrzymane z PFRON
w latach 2015 – 2019**

Wykres nr 1.

**Wykres przedstawiający wydatkowanie środków finansowych PFRON
na poszczególne zadania w ramach rehabilitacji społecznej
w latach 2015 – 2019**

Wykres nr 2.

Plan pracy w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych finansowanej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na 2020 rok zakłada:

1. Stworzenie możliwości uczestnictwa osobom niepełnosprawnym w warsztatach terapii zajęciowej.
2. Stworzenie możliwości uczestnictwa osób niepełnosprawnych oraz ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.

3. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności i likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.
4. Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze osoby niepełnosprawne.
5. Umożliwienie dofinansowania do organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.
6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej.
7. Umożliwienie realizacji zadań zleczanych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym działającym na rzecz osób niepełnosprawnych.
8. Realizacja Powiatowego Programu Działania Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych.
9. Sporządzanie okresowych sprawozdań z realizacji zadań.
10. Utrzymanie stałego kontaktu z Narodowym Funduszem Zdrowia w sprawach interpretacji obowiązujących przepisów i aktualizacji tabel odpłatności.
11. Stała współpraca z jednostkami pomocy społecznej w celu zoptymalizowania udzielanego wsparcia osobom niepełnosprawnym.
12. Realizacja Pilotażowego programu „Aktywny samorząd”.
13. Wdrażanie Systemu Obsługi Wsparcia finansowanego ze środków PFRON.
14. Aplikowanie o środki finansowe z różnych źródeł w ramach programów na rzecz osób niepełnosprawnych finansowanych np. „Program wyrównywania różnic między regionami III” ze środków PFRON.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Zadania z zakresu orzecznictwa na rzecz mieszkańców Powiatu Warszawskiego Zachodniego realizowane są na mocy porozumienia zawartego z Powiatem Grodziskim i realizowane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Grodzisku Mazowieckim, ul. Daleka 11a.

Posiedzenia komisji orzekających odbywają się w Przychodni „BIOVENA” w Ożarowie Mazowieckim przy ulicy Poznańskiej 127 na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego. Pomieszczenia przychodni spełniają wszystkie warunki dostępu dla osób niepełnosprawnych, są zlokalizowane na parterze i nie posiadają barier architektonicznych.

Rozpatrywane wnioski rejestrowane są w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności i Stopniu Niepełnosprawności.

W związku z tym, wszystkie sprawy są wprowadzane do Systemu i wszystkie dokumenty wydawane są z Systemu. Po zakończonym postępowaniu orzecznictwem orzeczenia wydawane są w dniu rozpatrywania sprawy, co stanowi duże udogodnienie dla wnioskodawców.

Na podstawie kwartalnych informacji o realizacji zadań na rzecz mieszkańców Powiatu Warszawskiego Zachodniego z zakresu orzekania o niepełnosprawności, otrzymywanych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Grodzisku Mazowieckim w 2019 roku złożono ogółem 1 089 wniosków o orzeczenie o niepełnosprawności oraz 434 wnioski o wydanie legitymacji osoby niepełnosprawnej.

Ogółem w 2019 roku rozpatrzono **1 769** wniosków i wydano **995** orzeczeń o niepełnosprawności i **435** legitymacji. **60** wniosków zakończyło się odwołaniem, odroczeniem, odmową lub zgonem wnioskodawcy.

W porównaniu z rokiem ubiegłym, w którym rozpatrzono ogółem 1 471 wniosków i wydano 831 orzeczeń o niepełnosprawności i 375 legitymacji, wzrosła liczba złożonych wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności oraz o wydanie legitymacji. Wzrosła również liczba wydanych orzeczeń a także liczba wydanych legitymacji.

W 2019 roku na wnioski osób niepełnosprawnych uprawnionych do posiadania kart parkingowych wydano 279 kart.

Zgodnie z Decyzją Wojewody Mazowieckiego Rada Powiatu Warszawskiego Zachodniego zatwierdziła budżet na realizację zadań z zakresu orzekania o niepełnosprawności na rzecz osób niepełnosprawnych z Powiatu Warszawskiego Zachodniego w wysokości **103 100 zł.**, w tym:

- dotacja z budżetu państwa: **93 100 zł.**
- środki własne Powiatu Warszawskiego Zachodniego: **10 000 zł.**

Na podstawie Decyzji Wojewody Zarząd Powiatu Warszawskiego Zachodniego wprowadził zmiany w planie dotacji środków budżetu państwa na działalność zespołów ds. orzekania o niepełnosprawności w następujący sposób:

- Uchwałą Zarządu Powiatu Warszawskiego Zachodniego Nr 109/2019 z dnia 7 sierpnia 2019 r. zwiększono dotację o kwotę 23 000 zł.

Ostatecznie w 2019 roku kwota dotacji na obsługę Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności działającego w Powiecie Grodziskim na rzecz osób niepełnosprawnych z Powiatu Warszawskiego Zachodniego wyniosła **126 100 zł.**, w tym:

- dotacja celowa wojewody: **116 100 zł.**,
- środki własne Powiatu Warszawskiego Zachodniego: **10 000 zł.**

Ze względu na dużą ilość wydawanych orzeczeń i legitymacji wykraczających poza kwotę otrzymanej dotacji od Wojewody Mazowieckiego, Starosta Warszawski Zachodni zabezpieczył ze środków własnych powiatu dodatkowe środki finansowe na obsługę Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, co pozwoliło na bieżące realizowanie zadania z zachowaniem płynności w wydawaniu orzeczeń i legitymacji. Z przekazanej przez Powiat Warszawski Zachodni dotacji wykorzystano kwotę **9 153,44 zł.**

**INFORMACJA O REALIZACJI ZADANIA Z ZAKRESU ORZECZNICTWA
PRZEZ POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI
W LATACH 2018 - 2019 ART.6 UST.1A**

Lp.	Tytuł	2018 rok		2019 rok	
		orzeczenia	legitymacje	orzeczenia	Legitymacje
1	Złożone wnioski w tym na:	942	366	1 089	434
	dorośli	781	321	913	386
	dzieci	161	45	176	48
2	Rozpatrzone sprawy ogółem, w tym na:	1 471		1 769	
	wydane dokumenty, w tym:	831	375	995	435
	dorośli	678	—	818	—
	dzieci	148	—	169	—
	samokontrolne odwołania pozytywne *	5	—	8	—
	umorzenia, odstąpienia, zgony	69	—	60	—
	karty parkingowe	196		279	
3	Wydatki w tym:	110 930,98		125 247,27	
	Dotacje Wojewody Mazowieckiego	100 993,20		116 093,83	
	Środki własne powiatu	9 937,78		9 153,44	

* orzeczenia wydane po pozytywnym rozpatrzeniu odwołania w ramach samokontroli

Łącznie w 2019 roku środki finansowe przeznaczone na realizację zadań z zakresu orzekania o niepełnosprawności na rzecz mieszkańców Powiatu Warszawskiego Zachodniego zostały wykorzystane w wysokości **125 247,27 zł.**, w tym **116 093,83 zł.** pochodziło ze środków dotacji Wojewody Mazowieckiego oraz **9 153,44 zł.** ze środków własnych powiatu.

Sprawy mieszkańców Powiatu Warszawskiego Zachodniego są rozpatrywane na bieżąco i załatwiane terminowo, zgodnie z KPA.

**INFORMACJA O REALIZACJI ZADAŃ
POWIATOWEGO ZESPOŁU DS. ORZĘKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI
W 2019 ROKU**

Kwartał	Liczba złożonych wniosków w 2019 r.						Liczba wydanych								Wydatki w zł.		
	Dorośli		Dzieci		Razem		Orzeczenia dorosłych	Orzeczenia dzieci	Samokontrolę odwołania pozytywne *	Razem wydanych orzeczeń	Razem wydanych legitymacji	Karty parkingowe wydane	Umorzenia, odstąpienia, zgony	Rozpatrzone ogółem	Środki wojewody	Środki własne powiatu	RAZEM
	orzeczenia	legitymacje	orzeczenia	legitymacje	orzeczenia	legitymacje											
I	228	82	39	8	267	90	204	34	2	240	90	45	14	389	27 124,96	-	27 124,96
II	214	96	39	16	253	112	205	32	2	239	113	55	8	415	24 518,95	4 839,84	29 358,79
III	237	94	44	14	281	108	204	49	2	255	108	64	16	443	25 544,62	-	25 544,62
IV	234	114	54	10	288	124	205	54	2	261	124	115	22	522	38 905,30	4 313,60	43 218,90
Razem	913	386	176	48	1 089	434	818	169	8	995	435	279	60	1 769	116 093,83	9 153,44	125 247,27

V. PILOTAŻOWY PROGRAM „AKTYWNY SAMORZĄD”

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim realizuje pilotażowy program „Aktywny samorząd” finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zgodnie z Porozumieniem nr O-07/14/AS/2012 zawartym 29 maja 2012 roku pomiędzy Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych a Powiatem Warszawskim Zachodnim oraz Umową nr AS3/000078/07/D z dnia 07 maja 2018 roku.

Głównym celem programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Z uwagi na fakt zmiany w 2016 roku procedur wprowadzających konieczność wypłaty dofinansowania w ramach Modułu II dopiero po zakończonym semestrze oraz wydłużających realizację programu do 15 kwietnia 2019 roku, w związku z powyższym rozliczenie przyznanych i wypłaconych dofinansowań w 2018 roku nastąpiło 15.04.2019 roku.

Ostatecznie w ramach programu w 2018 roku do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wpłynęło **67** wniosków na łączną kwotę **387 862 zł.** Podpisano **63** umowy o dofinansowanie z beneficjentami pomocy na łączną kwotę **264 170 zł.**

W ramach zawartych umów wypłacono dofinansowanie w kwocie **260 370 zł.**, w tym:

- w Module I kwotę **140 007 zł.**, w tym:
 - **9** umów w Obszarze A Zadaniu 1 na dofinansowanie zakupu i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu na kwotę **66 101,80 zł.**,
 - **1** umowę w Obszarze A Zadaniu 2 na dofinansowanie kosztów uzyskania prawa jazdy kat. B na kwotę **2 200 zł.**,
 - **6** umów w Obszarze B Zadaniu 1 na dofinansowanie zakupu sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania na kwotę **30 905,20 zł.**,
 - **2** umowy w Obszarze B Zadaniu 2 na dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania na kwotę **4 000 zł.**,
 - **1** umowę w Obszarze C Zadaniu 3 na dofinansowanie zakupu 2 protez kończyn, w których zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne na kwotę **28 000 zł.**,
 - **1** umowę w Obszarze C Zadaniu 4 na dofinansowanie utrzymania sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne na kwotę **4 200 zł.**,
 - **2** umowy w Obszarze D na dofinansowanie pobytu dziecka w żłobku lub przedszkolu na kwotę **4 600 zł.**
- w Module II tj. dofinansowania kosztów nauki na poziomie wyższym w ramach **41** umów kwotę **120 363 zł.**

W 2018 roku dofinansowania w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” zostały przyznane i wypłacone 46 osobom (1 Beneficjent zwrócił dofinansowanie do czesnego z powodu urlopu zdrowotnego w semestrze zimowym).

Rozbieżność pomiędzy ilością wniosków, a liczbą wnioskodawców wynika z faktu, iż w przypadku 3 wniosków Beneficjenci wnioskowali o dofinansowanie w dwóch modułach lub obszarach. Ponadto w ramach Modułu II osoby niepełnosprawne

składały po dwa wnioski na dofinansowanie kosztów nauki na poziomie wyższym dotyczące 2 kolejnych semestrów.

Moduły, obszary i zadania programu, które mogły być realizowane na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego w 2019 roku zgodnie z załącznikiem do uchwały nr 4/2019 Zarządu PFRON z dnia 29.01.2019 r. pt. Kierunki działań oraz warunki brzegowe obowiązujące realizatorów pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w 2019 roku:

W 2019 wpłynęło do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie 77 wniosków na dofinansowanie działań w ramach w/w programu na łączną kwotę **452 142,01 zł.** Pozytywnie ocenione pod względem formalnym i merytorycznym zostały 72 wnioski, 4 wnioski uzyskały negatywną ocenę formalną, 1 błędnie skierowany wniosek został przez Beneficjenta wycofany. Ponadto w dniu 21.10.2019 r. w ramach Modułu II wpłynął wniosek z prośbą o przywrócenie terminu składania a następnie w dniu 15.11.2019 r. wpłynęła rezygnacja z tego wniosku.

Do dnia 31.12.2019 r. w Module II podpisano **20** umów o dofinansowanie kosztów nauki na poziomie wyższym na łączną kwotę **63 243 zł.**

Z uwagi na fakt, iż zapisy w dokumentach programowych wydłużają realizację programu do 15 kwietnia roku następnego tj. 2020 istnieje możliwość przyjmowania wniosków, podpisywania umów i wypłaty dofinansowań w okresie 01.03.2019 r. – 15.04.2020 r. co ułatwia realizację programu po podpisaniu aneksu z PFRON i otrzymaniu drugiej transzy środków finansowych. W ramach zawartych umów do 31.12.2019 roku wypłacono dofinansowanie w kwocie **63 243 zł.** Pozostałe środki finansowe będą sukcesywnie wypłacane po podpisaniu umów i ich rozliczeniu przez Beneficjentów.

VI. „PROGRAM WYRÓWNYWANIA RÓŻNIC MIĘDZY REGIONAMI III” OBSZAR D - LIKWIDACJA BARIER TRANSPORTOWYCH

„PROGRAM WYRÓWNYWANIA RÓŻNIC MIĘDZY REGIONAMI III” OBSZAR D - LIKWIDACJA BARIER TRANSPORTOWYCH

W ramach programu finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2019 roku zostały zakupione 3 samochody 9-cio osobowe dla placówek działających na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego. Łączna wartość zakupionych samochodów wyniosła 440 130,10 zł., w tym: dofinansowanie ze środków PFRON wyniosło 238 663,20 zł. a wkład własny 201 466,90 zł.

➤ Środowiskowy Dom Samopomocy w Łubcu

Zakupiono 9-cio osobowy samochód Volkswagen Caravelle 2.0 TDI przystosowany do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym do przewozu osób na wózkach inwalidzkich, z którego korzysta 50 osób niepełnosprawnych, w tym 4 osoby poruszające się na wózkach inwalidzkich. Efektem dofinansowania zakupionego samochodu jest umożliwienie niepełnosprawnym osobom przejazdów z miejsca zamieszkania na zajęcia do Środowiskowego Domu Samopomocy w Łubcu oraz realizacji potrzeb w zakresie rehabilitacji i integracji społecznej (wyjazdy do urzędów,

przychodni zdrowia w celu zdobywania i rozwijania umiejętności społecznych, załatwiania spraw zdrowotnych i urzędowych, trening ekonomiczny, wyjazdy na wycieczki, do kin, muzeów, a także udział w imprezach kulturalno – rozrywkowych).

Koszt realizacji projektu: **150 000,00 zł.**,

w tym: 80 000,00 zł. – środki PFRON

70 000,00 zł. – środki własne Powiatu

➤ **Środowiskowy Dom Samopomocy w Sadowej**

Zakupiono 9-cio osobowy samochód RENAULT TRAFIC przystosowany do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym do przewozu osób na wózkach inwalidzkich wyposażony w stanowisko do kotwiczenia wózka inwalidzkiego i szyny najazdowe, z którego korzysta 20 osób niepełnosprawnych (w tym 4 na wózkach inwalidzkich). Efektem dofinansowania zakupu samochodu jest umożliwienie niepełnosprawnym uczestnikom zajęć Środowiskowego Domu Samopomocy w Sadowej codziennych przejazdów z miejsca zamieszkania na zajęcia terapeutyczne oraz realizacji potrzeb w zakresie rehabilitacji i integracji społecznej (wyjazdy na wycieczki, do kin, muzeów a także udział w imprezach kulturalnych i rekreacyjnych).

Koszt realizacji projektu: **143 330,10 zł.**,

w tym: 78 663,20 zł. – środki PFRON

64 666,90 zł. – środki własne Powiatu

➤ **Dom Pomocy Społecznej w Bramkach**

Zakupiono 9-cio osobowy samochód Volkswagen 7HC Kombi przystosowany do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym do przewozu osób na wózkach inwalidzkich (dwa stanowiska do kotwiczenia wózka inwalidzkiego, winda), z którego korzysta 170 dorosłych niepełnosprawnych mieszkańców Domu (w tym 36 na wózkach inwalidzkich). Efektem dofinansowania zakupu samochodu jest umożliwienie niepełnosprawnym mieszkańcom Domu Pomocy Społecznej w Bramkach przejazdów na badania do lekarzy, szpitali, na rehabilitację leczniczą i społeczną, urzędów, wyjazdów na spotkania integracyjne oraz na przeglądy zespołów artystycznych DPS, zawody sportowe dla osób niepełnosprawnych.

Koszt realizacji projektu: **146 800,00 zł.**,

w tym: 80 000,00 zł. – środki PFRON

66 800,00 zł. – środki własne DPS w Bramkach

Uroczyste przekazanie pojazdów do przewozu osób niepełnosprawnych

VII. POZYSKANE ŚRODKI FINANSOWE

W 2019 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach realizacji zadania pod nazwą „**Resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej – asystent i koordynator pieczy zastępczej**” otrzymało z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dotację w łącznej wysokości **111 464,00 zł** na finansowanie wynagrodzeń koordynatorów pieczy zastępczej.

W 2019 roku w ramach konkursu ogłaszanego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej - Program Ośłonowy „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”, PCPR pozyskał 51 120,00 zł na realizację projektu pt. „Stabilna rodzina – Bezpieczne dziecko”.

VIII. WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ NA 2020 ROK

1. Umożliwienie realizacji zadań PCPR poprzez zapewnienie finansowania na odpowiadającym poziomom.
2. Rozwój sieci współpracy PCPR z jednostkami i instytucjami realizującymi swoje zadania w oparciu o ustawę o pomocy społecznej, nakierowanymi na pomoc innym ludziom w wychodzeniu z trudnej sytuacji życiowej bądź też umocnieniu ich samodzielności.
3. Kontynuowanie podnoszenia kwalifikacji pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i uaktualniania wiedzy w oparciu o zmieniające się przepisy wykonawcze.
4. Rozwój specjalistycznego poradnictwa rodzinnego o specjalistów takich jak psychiatrą dziecięcą czy mediator w celu zapobiegania kryzysom rodzinnym lub rozwiązywania trudności pojawiających się w rodzinach.
5. Utrzymanie standardów w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia dziennego na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego.
6. Zwiększenie budżetu PFRON w celu możliwości realizacji zadań.
7. Realizacja działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy.
8. Pozyskiwanie środków zewnętrznych.

IX. DZIAŁANIA DODATKOWE POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE

a. Szkolenia dla pracowników PCPR

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim jest instytucją dbającą o swoich pracowników, a tym samym zależy jej na jak najwyższej jakości wykonywanych działań.

Takie podejście skutkuje m.in. ciągłym podnoszeniem kwalifikacji i umiejętności przez pracowników PCPR. W roku 2019 pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim (szkolenia dla pracowników zespołu rodzinnej pieczy zastępczej zostały przedstawione w rozdziale I) wzięli udział w następujących szkoleniach. Większość szkoleń został współfinansowana z Krajowego Funduszu Szkoleniowego przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy.

- Jak prawidłowo prowadzić dokumentację związaną z realizacją zadań publicznych dofinansowywanych przez Samorząd;
- XIV Ogólnopolskie Forum PCPR i MOPR pn. „Zawsze z rodziną”;
- Planowanie i rozliczanie czasu pracy oraz nowa ewidencja czasu pracy w 2019 roku;
- Przeciwdziałanie mobbingowi i dyskryminacji w miejscu pracy;
- Interwencja kryzysowa w pomocy społecznej;
- Funkcjonowanie WTZ w praktyce i orzecznictwie sądowym;
- Konwent narodowe zmiany 2019;
- Przygotowanie postępowania o udzielenie zamówienia z uwzględnieniem nowych wymogów;
- Radzenie sobie ze stresem;
- Trudne przypadki z zakresu prawa pracy;
- Składki ZUS 2019;
- Ubezpieczenia i składki
- Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne w jednostkach sektora finansów publicznych;
- ZFŚS 2019 w praktyce;
- Najnowsze zmiany i orzecznictwo w zamówieniach publicznych;
- Maraton zamówień publicznych;
- Prawidłowy PIT dla młodych oraz najnowsze zmiany w płacach 2019,2020;
- Podleganie i opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne;
- Nabór na wolne stanowiska urzędnicze po nowelizacji Kodeksu Pracy;
- Konferencja szkoleniowa „Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej z udziałem dyrektorów”
- Przekazywanie i rozliczanie dotacji w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- Szkolenie PRIDE Rodzinna Piecza Zastępcza i Adopcja;
- Jak prawidłowo sporządzić dokumentację związaną z realizacją zadań publicznych dofinansowywanych przez PWZ w ramach otwartego konkursu ofert w 2020 roku;
- Zasady bezpiecznego kontaktu z osobami z zaburzeniami psychicznymi. Metody pracy;
- Współpraca OPS oraz PCPR w obszarze wsparcia rodziny i pieczy zastępczej;
- 7 kroków do przetargu doskonałego – wzorcowa procedura ogłaszania postępowań;
- Obowiązkowy mechanizm podzielonej płatności „SplitPayment”;
- Ochrona danych osobowych w perspektywie nowego stanu prawnego;
- Konferencja 20 lat PCPR;
- Pierwszy Mazowiecki Konwent Pełnomocników ds. Osób Niepełnosprawnych;
- Lista Płac w 2020 roku;
- Zasiłki od teorii do praktyki – jak interpretować przepisy;
- Umowy cywilnoprawne na listach płac i w praktyce.

b. Program Aktywności Lokalnej

Realizacja Programu Aktywności Lokalnej w roku 2019 była możliwa dzięki zaangażowaniu i współpracy pracowników PCPR, pracowników Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Błoniu, Domu Pomocy Społecznej w Sadowej i w Bramkach,

Środowiskowego Domu Samopomocy w Łubcu i Warsztatów Terapii Zajęciowej w Sadowej. W każdej z tych placówek odbyło się spotkanie integracyjne z elementami edukacyjnymi. W spotkaniu w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej miała miejsce integracja środowiska lokalnego z rodzinami zastępczymi, dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej oraz usamodzielnianymi wychowankami pieczy zastępczej. W placówkach: dps, śds, wtz miała miejsce integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem. Za każdym razem jest to próba ukazania, że osoby z niepełnosprawnościami są pełnoprawnymi członkami społeczeństwa.

W ramach projektu osłonowego pn. „Stabilna rodzina – Bezpieczne dziecko” odbyła się konferencja, podczas której została omówiona kwestia pomocy rodzinom z problemem przemocy, prawa dziecka, a także funkcjonowanie Ośrodka Interwencji Kryzysowej. W konferencji wzięli udział przedstawiciele instytucji pomocowych, oświatowych, Sądów Rejonowych, środowisko rodzin zastępczych.

W grudniu 2019 roku miały miejsce warsztaty „Kobiety dla kobiet” prowadzone przez płk Annę Osowską – Rembecką dotyczące zjawiska przemocy i sposobów jej zapobiegania i przeciwdziałania.

X. WYRÓŻNIENIA

W 2019 roku, trzech pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie zostało uhonorowanych przez Marszałka Województwa Mazowieckiego dyplomem uznania za zaangażowanie w działania podejmowane w trosce o najbardziej potrzebujących mieszkańców Mazowsza w podziękowaniu za oddaną pracę i pełną szacunku wrażliwość na potrzeby drugiego człowieka.

W listopadzie 2019 roku w Krakowie odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa pn. „20 lat powiatowych centrów pomocy rodzinie. Przeszłość. Teraźniejszość. Przyszłość, podczas której przedstawiciel PCPR w PWZ wygłosił referat pt. „Piecza zastępcza jako zadanie powiatu – doświadczenia i pespektywy” w oparciu o funkcjonowanie tutaj PCPR.

X. PODZIĘKOWANIA ZA WSPÓŁPRACĘ

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim kontynuuje pozytywną współpracę ze wszystkimi służbami i jednostkami, które działają na rzecz poprawy jakości życia drugiego człowieka.

Opracował: Zespół pracowników PCPR
Zatwierdziła: Barbara Gębala – Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie